

HIRDETÉS

Szeretsz fotózni?

Kreatív vagy?

BME-s?

Fotóriportert keresünk!

Jelentkezz!

További információ és részletek:

muhely.com/muhelymediakepzes

Illusztráció: Dobó Diána

Hol a helyed, GTK? • A napokban felröppent GTK kiválásának híreről Józsa Jánost és Andor Györgyöt kérdeztük.

Cikkünk az 5. oldalon

Megemlékezés a hősekről

Történelmi emlékhely lettünk

Október 22-én délután megtelt a K épület aulája. Az egyetem és a haza '56-os hőseire emlékeztek az egybegyűltek. A Műegyetem az ünnepség alkalmával Történelmi Emlékhely címet kapott a Nemzeti Örökség Intézetétől.

Cikkünk a 4. oldalon

Fotó: Fejes Bence

A TDK utáni lépcsőfok, az OTDK

Egyetemi éve alatt bizonyára mindenki hall vagy hallott már a Tudományos Diákköri Konferenciáról és annak országos szintű továbbjutási lehetőségéről. Azt azonban már kevesebben tudják, hogy miért érdemes részt venni, és jó eredményeket elérni

a hallgatók számára évenként megtartott tudományos fórumon, illetve hogy mi a sikeres dolgozat titka. Annyi biztos: aki benevez, annak mindenféleképpen érdemes utánajárnia a konferencia menetének.

Cikkünk a 6. oldalon

Költségek és vélemények

Az EHK minden félévben elkészíti a normatíva költségvetését a hallgatók után járó támogatások alapján, ez most is megtörtént. Erről kérdeztük Barabás Zoltánt, az EHK norma-

tíva felosztását koordináló képviselőjét.

Az OHV kérdőívek kitöltéséről, a várható változások kiváltó okairól is faggattuk a képviselőt.

Cikkünk a 3. oldalon

HIRDETÉS

WWW.EHK.BME.HU

www.facebook.com/bmeehk

Oktatás, Juttatás, Pályázatok, Kollégium, Sport, Szabályzatok

EGYETEMI
HALLGATÓI
KÉPVISELET

www.ehk.bme.hu

BME vagy ELTE

Hol a helyed GTK?

Már több napja az borzolja a BME GTK-s hallgatók idegeit, hogy mi a valóság alapja annak a hírnek, miszerint Karuk átkerülhet az ELTE-re. A kialakult helyzettel kapcsolatban kérdéseket tettünk fel Józsa János rektornak és Andor Györgynek a GTK felfüggesztett dékánjának. Válaszaikat szerkesztés nélkül közöljük.

A napokban szárnyra kaptak olyan hírek, hogy a GTK-t más egyetemhez csatolnák. Mi ennek a valóság alapja?

Józsa János: A napokban többféle hír is szárnyra kapott, keddtől egyre erősödően az internetes portálokon is. Ha csatolásról beszélünk, az csakis az EMMI döntésén alapuló lehet. Erre az EMMI szerdán alapvető módon reagált. Miután híradásokról, és nem hivatalossá tett állásfoglalásról van szó, mindent ezzel a feltétellel kell értelmeznünk. Ha így nézzük, fenntartói oldalról jelenleg nincs ilyen kezdeményező szándék, és ez mérvadó számunkra is, egybecsengően a hétfői, a BME honlapján közzétett egyöntetű szenátusi állásfoglalásunkkal.

Andor György: A GTK más egyetemhez csatolásának híresztelése már számos esetben felröppent az elmúlt években. Ez 2015 eleje óta ismét intenzívebbé vált. Mindezek informális módokon és számos változatban.

Egy ilyen elcsatolás hogyan érintené a GTK-s, és más karokon tanuló hallgatókat?

Józsa János: Az elcsatolás, ha lenne ilyen döntés, elméletileg számos módon lehetséges. Hadd jelentsem ki, hogy az egyetem életét tekintve példa nélküli helyzettel állunk szemben, amiben nagyon körültekintően kell eljárunk. Úgy gondolom, hogy az ügy a fenntartón túlmenően elsősorban a Műegyetemre tartozik, amiben hallgatóink és dolgozóink sorsa kiemelten fontos szempont, annak ellenére, hogy az eseményeknek csak a közelmúlttól váltak részeivé. Továbbra is elméletileg nézve, ha ilyen döntés születne a fenntartó részéről, abban szabályozásra kellene, hogy kerüljön a GTK különböző szakain tanuló hallgatók jogviszonya, szak- és diploma-hovatartozása, azzal, hogy úgy tudjuk, túlnyomó többségük kifejezetten a BME-tanulmányokat akart folytatni és ilyen diplomát akar szerezni. Az igen fontos átoktatások rendszere ráadásul nagyon hasznosan összeköti a karokat, ez bizonyos szakokat erősen érint a GTK-n, és érint minden más kart is, ezzel a karok hallgatóságát. Szóval, még mielőtt belemergünk a mélyebb véleményformálásba, kell egy áttekintés, aminek alapján aztán megoldás-változatok munkálthatók ki. Elsődlegesen erre szolgál az általam a hétfői Szenátuson bejelentett,

már létre is hozott, tekintélyes, nagy tapasztalatú műegyetemi személyiségekből álló bizottság.

Andor György: Bármely, szakokat futtató, jelentős hallgatósággal, munkatársi körrel, eszközökkel stb. rendelkező felsőoktatási szervezeti egység máshová kerülése igen komoly és komplex ügy, a felmerülő problémák számtalan megoldási lehetőségével. Mivel ezekről érdemi egyeztetés nem volt, merthogy itt nem tart semmilyen ilyesmi ügy, így erről nem lehet egyebet mondani, minthogy egy ilyen hatása a hallgatókra igen szerény, de jelentős is lehet. Nyilván az előbbi elérése lenne a cél.

Milyen folyamatok eredményeképpen történhet meg egy ilyen elcsatolás? Az Egyetemen belül vagy azon kívül mik az előzményei, feltételei?

Józsa János: Továbbra is elvi síkon: ilyen folyamat intézményünkben még nem zajlott, precedens tehát nincs rá, így a pontos lépések sem voltak eddig napirenden.

Andor György: Állami intézmények esetén, mint amilyen a BME is, az intézményeknek és karainak nincs teljes önállósága a felsőoktatás egészét érintő átszervezési ügyekben. A végső döntések fenntartói, minisztériumi hatáskörbe tartoznak. Ideális esetben, ha egy ilyesmi ötlet felvetődik, a Minisztérium előbb informálódik, elemez, egy ilyen esetleges későbbi döntést vagy annak elvetését előkészíti, amely folyamatba az érintett intézmények és szervezeti egységek bekapcsolódnak. Jogi megközelítésben egy ilyen folyamat hivatalosan akkor kezdődik el, ha vagy valamelyik intézmény vagy annak az egyik szervezeti egysége egy ilyen változtatás mérlegelését kezdeményezi a Minisztériumnál, vagy maga Minisztérium önállóan indít el egy ilyen folyamatot.

Az október 24-én Szenátus által 100%-ban támogatott állásfoglalás szerint a BME-nek szüksége van gazdasági és humán ismereteket oktató és kutató szervezeti egységre. Ilyen egységes állásfoglalás mellett mit tett Ön az egység megtartása érdekében?

Józsa János: Mindenekelőtt magának az állásfoglalásnak a megfogalmazását, abban a legpontosabban leképezve az egyetemi felső vezetés véleményét és jövőképét.

Ebben az Alapító Okiratunkra és a 2020-ig tartó időszakra a stratégiai irányokat és tennivalókat megfogalmazó, a fenntartó által nagy elismeréssel elfogadott Intézményfejlesztési Tervünkre való hivatkozás a két legfontosabb egyetemi dokumentumunkkal való rendületlen azonosulásunk kinyilvánítása. Visszatérve az előző kérdésre adott válaszhoz: a hivatkozott bizottság megalakítása pontosan az egység megtartásának lehetőségeit fogja megvizsgálni és kimunkálni. Ehhez viszont meg kellett állítani a kiválás kezdeményezését, amire vonatkozó egyeztetésekről nem tájékoztattak, miközben a kiválás által megnyíló új fejlődési pálya ígéretével vonzóvá igyekeztek tenni az érintett karon belül. Ez vezetett Andor tanszékvezető úr dékáni hatáskörének rektori hatáskörbe vonásához.

Andor György: A Szenátus hanganyaga pillanatnyilag még nem elérhető, így a részleteket e nélkül kell felidézni. Az október 24-i szenátusi ülés egyebek napirendi pontjában hirtelen kiosztottak egy már előre megírt állásfoglalást, aminek elolvasása után rögtön szavazás történt. Részemről a szövegezésben nem vehettem részt. Az állásfoglalás egyébként a GTK-t külön nem említi, csupán egy „humán- és gazdasági ismereteket oktató és kutató szervezetet”. Ebbe a megfogal-

mazásba azért sok minden belefér. Ennek elfogadása után, bár jeleztem hozzászólási szándékom, nem kaptam szót, majd néhány másodperc múlva Rector úr már fel is függesztett mint dékánt, így sok idő nem állt rendelkezésemre a Kar vezetőjeként az egység megtartásáért tenni. Utólag még szót kaptam, amikor a Kar problémafeltáró anyagához fűztem pár megjegyzést, de a további megszólalásomat Rector úr már nem engedte.

Hogyan kérték/kéri ki az BME hallgatóságának véleményét ezekben a kérdésben?

Józsa János: Az elsődleges szint a demokratikusan megválasztott vezetők kommunikálása, véleménycseréje döntés-előkészítő és döntéshozó tevékenysége. Ebben a körben nagyon fontos személy Krisztián Dávid, a HÖK elnöke. Ő az összes releváns egyetemi fórumnak tagja, teljes körű részese, a hallgatóság véleményének közvetítője, ebből (is) kifolyólag a hivatkozott bizottságba is felkértem tagnak, amit elfogadott. A Szenátusban a HÖK számos tagja, mintegy 25%-os részesedéssel jelen van, vitáinkra, döntéseinkre jelentős befolyással vannak. Így voltak részesei a honlapunkra is kirakott állásfoglalásunknak. Továbbá, október 21-én pénteken összeültem és áttekintettem a helyzetet a GTK kari hallgatói önkormányzata vezető-

jével is, a HÖK elnök részvételével. Mivel a GTK Dékáni tanácsa terjedelmes, helyzetértékelő levele másnap, szombaton érkezett, és erősen befolyásolta az addig kialakult képet, azt azon a megbeszélésen még nem tudtuk figyelembe venni.

Andor György: A Kari Hallgatói képviselő elnöke, ez esetekben kiegészülve a kari HK egy másik EHK-s tagjával is, az összes ezzel a témával kapcsolatos kari megbeszélésen részt vett, még azokon is, amelyeken rajtuk kívül csak intézetigazgatók és tanszékvezetők voltak jelen. Ennyiből a kapcsolat a lehető legszorosabb. Sajnos, miután minden jogomat elvonták, dékánként már nem érintkezhetek a saját karom hallgatóságával, ami ennek a továbbvitelét számomra most ellehetetleníti. Bízom benne, hogy ez minél előbb megoldódik, és akkor az első dologom lesz a hallgatóság elé állni, amit már nagyon szeretnék, hogy a felém intézett kérdéseikre végre érdemben is válaszolhassak.

A GTK dékáni jogkör rektori hatáskörbe vonása kapcsolódik az ügyhöz?

Józsa János: Igen, kapcsolódik, ez már előző válaszaimból is kiderül. Összefoglalva, részben a Szenátuson általam megtett bejelentést megerősítően ismételve: A szeptember 26-i Vezetői értekezleten (ami a rek-

tor és kancellár úr mellett a dékánokból, a rektorhelyettesekből, a HÖK elnökből és a két kabinetfőnökből áll), került először napirendre a GTK-ügy, a testület tagságának többsége számára, beleértve magamat is, addig teljesen ismeretlenül. Azt követően próbáltuk a további Vezetői értekezleteken információ- és lépéshátrányunkat ledolgozni, de igen mér-

Hallgatói fórum

A Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar körül kialakult bizonytalanság és a sajtóban megjelent ellentmondó hírek tisztázása érdekében a GTK Hallgatói Képviselőtájékoztató fórumot tartott a hallgatói számára 2016. október 27-én.

Az esemény este fél hetes kezdése előtt a QII. nagyelőadó már megtelt. Közel 450 hallgató jelent meg: a padokon kívül ültek a lépcsőkön, a földön és rengetegen álltak a teremben. A szervezők egy másik teremben élő közvetítést biztosítottak azok számára, akik a QII-be már nem fértek be.

A GTK HK elnöke, Szabó Gábor nyitotta meg a tájékoztatót és kiemelte, hogy itt a képviselő saját véleményét, és az általuk

Az Egyetemi Hallgatói Képviselőt állásfoglalása

Az elmúlt napokban az Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara körül felszínre került problémákkal és azt követő eseményekkel kapcsolatban az Egyetemi Hallgatói Képviselőt egyhangúlag a következő állásfoglalást hozta.

Véleményünk szerint hatalmas veszteséget jelentene a hallgatók és az Egyetem számára a GTK elvesztése. A mérnöki és gazdaságtudományi képzések párhuzamos jelenléte kölcsönösen előnyös mindkét tudományág művelői számára. Örömmel fejezzük ki azzal kapcsolatban, hogy az Egyetem Szenátusa egyhangúlag kinyilvánította ennek tényét.

Azonban a Kar és az Egyetem közötti feszültséget egy ilyen állásfoglalás nem oldja fel. Az elmúlt időszakban felgyülemlett problémákkal komolyan foglalkozni kell. Ennek első lépései megtörténtek a problémák összegyűjtésével. A hallgatóság nevében bízunk abban, hogy egy felülemelkedett, tárgyilagos és mindkét fél számára egyenlő feltételeket biztosító folyamatot követően sikerül megtalálni a mindenki számára megfelelő megoldásokat.

Jelen helyzetben, Andor György dékán úr felfüggesztését követően megérthető a hallgatók bizonytalanság-érzete és a GTK HK október 25-én kiadott közleménye. Értetlenül és aggodalommal állunk egy ilyen példátlan beavatkozás előtt, ami minden érintett oldalról mihamarabbi tisztázásra vár a hallgatóság felé.

Az egyetem egységének és hírnevének megőrzése érdekében kérjük a problémák gyors és hatékony megoldását a hallgatói érdekek szem előtt tartásával.

2016. október 27.

sékelt sikerrel. Ezt követően október 22-én szombaton érkezett a Vezetői kör számára a GTK helyzetét értékelni szándékozó levél, amely számos vitatható értékelést fogalmaz meg. Mindezek együttesen olyan mértékben ellentmondásos információhalmazt jelentettek, miközben tartalmazták egy beolvadásos kiválás lehetőségét, hogy ezt a hirtelen gyorsuló folyamatot egy minden érdekelt fél véleményét teljes körűen figyelembe vevő áttekintő munka elvégzése érdekében meg kellett állítanom. A lépés egy szabályozott, összegyűjtött, hallgatói, oktatói, kutatói, alkalmazotti érdekeket és célokat egyaránt figyelembe venni képes mederbe terelést jelent. Ehhez a folyamatmegállításhoz kötődik, ennek velejárója Andor tanszékvezető úr dékáni hatáskörének magamhoz vonása.

Andor György: Hatásköreim elvonásának hivatalos indoklása szerint a kar helyzetére és vezetésére vonatkozóan, valamint a más egyetemmel való tárgyalások folytatásáról

ellentmondó információkat adtam, beleértve a GTK velem együtt 15 vezetője és a kari HK elnöke részéről az e témában kijelölt bizottságnak és a Vezetői Értekezletnek írt „GTK helyzete” című levelünkben foglaltakat is. Ezeket egyébként visszautasítottam. A BME GTK számára, így számomra is, máskor és most is, alapvető, hogy bármilyen a Kart érintő felsőoktatási gondolkodásban, esetlegesen döntésekhez vezető egyeztetésekben minél előbb és aktívan részt vehessünk. E tekintetben a Karnak a vonatkozó törvényi logikából következően is komoly kari autonómiaja van. Mindezek alapján lehetőségeim és a legjobb tudásom szerint igyekeztem eljárni, és amint bármi, akárcsak félhivatalossá is vált, azonnal értesítettem a GTK és az BME vezetőit is. Szerintem a rektori intézkedés karunk érdemi képviselőt nehezíti, ami pedig ilyenkor alapvető lenne, ezért is fordult több kari vezető a Minisztériumhoz a helyzet rendezését kérve.

latos, amire a pontos információk hiánya miatt nem lehetett biztosan válaszolni. Sokakat az foglalkoztatott, hogy mit tehetnének a GTK-s hallgatók, azért hogy visszakapják dékánjukat. Jellemző volt továbbá, hogy a diákok nem értik a hivatalos indokokat, a történetek jogosságát. Ezekre a megnyilvánulásokra reagálva a fórum szervezői elmondták, hogy nem kizárt, hogy a HK arra kéri majd meg a hallgatóságot, hogy mutassák meg, hogy egységesen kiállnak a karuk mellett.

A fórum végén a GTK HK ígéretet tett, hogy információcsatornáin, nagyon gyorsan beszámolnak minden aktuális fejleményről. Kérte a hallgatókat, hogy kövessék nyomon a történeteket.

100 legjobb oktató – 2015/2016 tavasz

Helyezés	Oktató neve	Kar	OMI
1	Oroszné Dr. Perger Mónika	BME-GTK	4,96
2	Molnár Tamás Gábor	BME-GPK	4,94
3	Dr. Ekler Péter	BME-VIK	4,91
4	Dr. Völgyesi Lajos	BME-ÉMK	4,90
5	Dr. Pék Johanna	BME-ÉPK	4,89
5	Dr. Búdyné Rózsa Ildikó	BME-GTK	4,89
5	Dr. Tuchband Tamás	BME-ÉMK	4,89
6	Berezvai Szabolcs	BME-GPK	4,87
6	Kiss Annamária	BME-ÉMK	4,87
6	Dr. Stépán Gábor	BME-GPK	4,87
7	Dr. Vad János Gábor	BME-GPK	4,84
8	Dr. Sárközy Tamás Ottó	BME-GTK	4,83
9	Dr. Dunai László	BME-ÉMK	4,81
10	Dr. Magyar Bálint Balázs	BME-GPK	4,80
10	Dr. Németh Huba László	BME-KJK	4,80
10	Szabó Krisztina	BME-GTK	4,80
11	Dr. Fürcht Ákos	BME-VBK	4,78
12	Dr. Mika László Tamás	BME-VBK	4,76
12	Dr. Sztankó Krisztián Endre	BME-GPK	4,76
13	Kosztolányi János	BME-KJK	4,75
13	Dr. Buza Gábor	BME-KJK	4,75
13	Buzási Attila	(nincs megadva)	4,75
14	Kovács András	BME-KJK	4,74
14	Dr. Czifrus Szabolcs	BME-TTK	4,74
14	Horváth Zoltán György	BME-VIK	4,74
14	Dr. Asztalos Márk	BME-VIK	4,74
15	Magyarová Mária	BME-GTK	4,73
16	Dr. Molnár György	BME-GTK	4,71
16	Dr. Bokor Nándor	BME-TTK	4,71
16	Dr. Nagy Lajos	BME-VIK	4,71
17	Székely Péter	BME-KJK	4,70
17	Dr. Sarkadi Tamás	BME-TTK	4,70
17	Dr. Szeszlér Dávid	BME-VIK	4,70
18	Dr. Lakné Komka Kinga	BME-VBK	4,69
18	Juni Ildikó	BME-ÉMK	4,69
18	Dr. Héder Mihály	BME-GTK	4,69
19	Zalakovács József	BME-ÉPK	4,68
19	Dr. Istók Balázs	BME-GPK	4,68
19	Dr. Komócsin Zoltán	BME-KJK	4,68
19	Szívós László	BME-GTK	4,68
20	Dr. Benedek András	BME-GTK	4,67
21	Hajdu Dávid	BME-GPK	4,66
21	Dr. Kovács Gábor	BME-KJK	4,66
21	Dr. Balogh Attila	BME-VIK	4,66
21	Dr. Varga Gabriella	BME-ÉMK	4,66
22	Dr. Virányi Péter	(nincs megadva)	4,65
22	Dr. Üveges Gábor	BME-ÉPK	4,65
22	Dr. Marcsa Attila	BME-GTK	4,65
22	Csizmadia Péter	BME-GPK	4,65
23	Dr. Juhász János	BME-KJK	4,64

23	Dr. Hórvölgyi Zoltán Dezső	BME-VBK	4,64
23	Várszegi Balázs	BME-GPK	4,64
23	Dr. Pach Péter Pál	BME-VIK	4,64
24	Kózelné Dr. Székely Edit Éva	BME-VBK	4,63
24	Dr. Verebics János Péter	BME-GTK	4,63
24	Dr. Sveiczzer Ákos	BME-VBK	4,63
24	Boros Ildikó	BME-TTK	4,63
25	Musa Ildikó	BME-ÉMK	4,62
25	Kovács Krisztián Péter	BME-GPK	4,62
25	Kovács Endre Attila	BME-GPK	4,62
26	Dr. Czmerk András	BME-GPK	4,61
26	Gráf Mihály	BME-GPK	4,61
27	Dr. Márkus Ferenc László	BME-TTK	4,60
27	Dr. Halmos Balázs	BME-ÉPK	4,60
28	Rácz György	BME-VIK	4,59
28	Farkas Csaba	BME-VIK	4,59
28	Dr. Horváth Gábor	BME-VIK	4,59
28	Dr. Gara Péter	BME-GPK	4,59
28	Dr. Kürtössy Jenő	BME-VBK	4,59
29	Kollár György	BME-GPK	4,58
29	Pintér András	BME-GTK	4,58
29	Dr. Orbulov Imre Norbert	BME-GPK	4,58
29	Szalai László Kristóf	BME-GTK	4,58
29	Grünczeisz Kata Ágnes	(nincs megadva)	4,58
29	Jankovics István Róbert	BME-KJK	4,58
30	Dr. Józsa János	BME-ÉMK	4,57
31	Dr. Czigány Tibor	BME-GPK	4,56
31	Dr. Bodrogi Bence Péter	BME-GTK	4,56
31	Dr. Kiss Gábor	BME-TTK	4,56
31	Beregi Sándor	BME-GPK	4,56
31	Dr. Rabb Péter	BME-ÉPK	4,56
31	Dr. Zétényi Tamás	BME-GTK	4,56
31	Kovács Stefan	BME-GTK	4,56
32	Dr. Karai Éva	BME-GTK	4,55
32	Dr. Takács Dénes	BME-GPK	4,55
33	Suplicz András	BME-GPK	4,54
33	Dr. Kiss Bálint	BME-VIK	4,54
33	Kovács András Zsolt	BME-ÉPK	4,54
33	Dr. Galambosi Frigyes	BME-KJK	4,54
34	Dr. Simor Péter Dániel	BME-TTK	4,53
34	Máté László	BME-GPK	4,53
34	Dr. Kmetty Ákos	BME-GPK	4,53
35	Ziegler Zsolt	(nincs megadva)	4,52
35	Dr. Becker Gábor Dla	BME-ÉPK	4,52
35	Dr. Kéri Szabolcs Gyula	BME-TTK	4,52
36	Dr. Égető Csaba	BME-ÉMK	4,51
36	Dr. Kis Dániel Péter	BME-TTK	4,51
36	Stumpf Péter Pál	BME-VIK	4,51
37	Dr. Kalló Noémi	BME-GTK	4,50
37	Dr. Deák András György	BME-VBK	4,50
37	Geng Viktor	BME-GTK	4,50

Normatíva felosztás és az OHV

Költségek és vélemények

Az EHK minden félévben elkészíti a normatíva felosztásához tartozó javaslatát a hallgatók után járó támogatások alapján. Ez most is megtörtént. Erről kérdeztük **Barabás Zoltánt**, az EHK normatíva felosztását koordináló képviselőjét.

ISTVÁN ADRIENN

Milyen munkafolyamatok során jutottatok el a végleges normatíva felosztásig?

A Kancellária illetékeseivel való egyeztetés során megbeszéltük a részleteket, és beütemítettük a teendőket. Mivel a normatíva osztása egész évre szól, ilyenkor ősszel figyelemmel kell lennünk arra, hogy a tavaszi félévben bizonyos keretből mennyit használtunk már fel. A hallgatói adatokra vonatkozó becslésekből ki tudjuk számolni, hogy előre láthatólag mekkora összeget fogunk tudni felosztani. Ezután elküldjük minden kari hallgatói képviselőnek, hogy milyen keretből, milyen mozgástérrel tudnak gazdálkodni.

Fotók: Dobó Diána

A normatíva felosztásának szabályai kötnek minket, így túl sok változtatásra nincs lehetőség. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ekkor már csak finomhangolás történik. Miután a kari képviseletek elfogadták a felosztást, összesítjük ezeket egyetemi szinten, majd a paritásos bizottság tesz javaslatot a felosztásra, ahova delegál egy-egy főt az EHK és a Kancellária is, majd végül az egyetem Kancellárja – figyelembevéve a javaslatot – dönt.

A hallgatói képviseletek és képviselők jutalmazása a teljesítményüktől függ. Hogy működik a rendszer?

A hallgatói képviselők ösztöndíjainak megállapítása beszámolók alapján történik, melyet minden képviselőnek be kell nyújtania bizonyos időszakonként. Minden karnak és az EHK-nak is van egy nyilvános pontozási rendszere, ami alapján az elnökség értékeli az adott hónapban végzett munkát. Ezek mindegyike nyilvános, megtalálható az adott hallgatói képviseletek honlapján.

A kari hallgatói képviseletek működési kereteit az EHK által létrehozott szabályzat határozza meg a kari hallgatói képviseletek munkája alapján. Ellenőrizzük a különböző területekkel kapcsolatos feladataik ellátásának minőségét. Ezeken felül fontos megemlíteni még ebben a támogatási rendszerben a képviselők által írt HK zh-t – amit minden évben az EHK bizottságvezetői állítanak össze. Ez jelenleg egy három részből álló tudásfelmérés: első része általános egyetemi szabályzatokkal foglalkozó, második része egy szakmai kérdéseket (pl.: oktatás, juttatás, gazdaság stb.) tárgyaló, utolsó része pedig egy olyan feladatsor, amiben a képviselőknak egy kisebb gyakorlati problémát kell megoldaniuk.

Hogyan teljesítenek a képviselők a HK zh-n?

Viszonylag jó eredményeket szoktak elérni, meg vagyunk elégedve velük. Nyilván vannak olyanok, akiknek éppen becsúszik egy-egy rossz nap, mint ahogy más zárthelyik esetében is. Vannak viszont kiemelkedően jól teljesítők is, akik nagyon magasra teszik a lécet, és 95% feletti eredményt érnek el.

Hogyan értékelnéd az idei normatívaosztást? Tervezték-e változtatni valamin?

Én teljes mértékben elégedett vagyok vele, mindent maximálisan megtettünk a hallgatók érdekében. A magasabb főösszegnek köszönhetően több jut ebben a félévben a szociális, tanulmányi és szakmai

Másrészt viszont az OHV szabályzatunk nem rendelkezik egyértelműen arról, hogy aki elbukott egy tárgyat – legyen az akár félévközi jegyes, akár vizsgás tárgy –, az kitöltheti-e a kérdőívet. A KTH eddig nagyon előzékeny volt, és mindenki kitölthette az általa hallgatott összes tárgyhoz tartozó kérdéssort. Azonban érkezett egy megkeresés, hogy a szabályzat nem teljesen egyértelmű, így inkább a szűkebb halmaznak engednék a kitöltést.

Hogyan kezeltétek ezt a helyzetet?

Végül arra a megoldásra jutottunk, hogy az elbukott tárgyakhoz tartozó kérdőíveket most ne tölthessék ki a hallgatók. Persze sokan felkerestek minket, hogy nemtetszésüket fejezzék ki ez ügyben. A félév során szeretnénk egyértelművé tenni a szabályzást, hogy a következő OHV során már ne merüljön fel értelmezési probléma.

Vannak más módosítási javaslatok az OHV-val kapcsolatban?

A további félreértések elkerülése végett elkezdtük átdolgozni a szabályzatot és magát a kérdőíveket is. Folyamatosan egyeztetünk a kari oktatási referensekkel, a hallgatói képviseletekkel, a tanszékekkel, a tanszékvezetőkkel és minden olyan oktatóval vagy szervezettel, akiket érdekel a kérdés. Próbálunk egy olyan kérdéssort kidolgozni, amit az

A hallgatói normatíva felosztásának szabályai

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) és az 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet a „felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről” rendelkeznek a normatíva felosztás kereteiről. Ezeken felül az egyetemünkre vonatkozó szabályokat a Térítési és Juttatási Szabályzat (TJSZ) rögzíti. Az Nftv. 114/D.§-a alapján az éves hallgatói normatíva 119 000 Ft/fő/év, a lakhatási támogatás 60 000 Ft/fő/év, a tankönyv- és jegyzettámogatás valamint a sport- és kulturális tevékenység normatívája (TJSK) pedig 11 900 Ft/fő/év. A TJSZ megszabja, hogy az éves hallgatói normatívának legalább 60%-át kell tanulmányi ösztöndíjra fordítani. A szociális juttatásokra, mint például a rendszeres és a rendkívüli szociális támogatás, szakmai gyakorlati ösztöndíj, alaptámogatás, az éves hallgatói normatíva 20%-át, a lakhatási normatíva 30%-át és a TJSK 56%-át kell felhasználni. A Hallgatói Önkormányzat működésének támogatására a teljes normatíva 1-6%-a használható fel, ebből a BME EHK általában 3%-ot költ el, melyből a kari hallgatói képviseletek többek között a HK zn-n nyújtott teljesítményük függvényében részesülnek. A fennmaradó összeget különböző szakmai, tudományos, sport, közéleti és közösségi pályázatokra fordítja az EHK és a kari HK-k.

ösztöndíjakra is. Tervben van a karok számára nagyobb mozgástér kialakítása. Ez ügyben már felkerestük a Kancelláriát, és javasoljuk a TJSZ módosítását. Reméljük, a következő félévtől már a változtatások alapján készíthetjük az új felosztást.

Te vagy az EHK oktatási referense, így hozzád tartozik az OHV kérdőívek kezelése is. Mi a véleményed az ideiről?

Idén kicsit döcögősen indult be az OHV, ennek pedig több oka is volt. Egyrészt volt egy szerverleállás, mivel az egyetemünkön egyelőre szünetel az informatikai közbeszerzés, így nem tudtuk a KTH-ban megfelelő szervereket biztosítani egy ideig. Ezt a problémát próbáltuk orvosolni azzal, hogy a kitöltési határidőt kitöltük plusz két héttel.

oktatók is elfogadnak, valamint mi is támogatunk. Fontos szempont az is, hogy jellegében hasonló maradjon a rendszer, hogy továbbra is tudjunk tendenciákat mérni.

Milyenek a kitöltési arányok?

Az utóbbi két félévben egyre több kitöltőt számolhattunk itt a BME-n. Itt fontos megjegyezni, hogy országos szinten elég nagy probléma az alacsony kitöltöttségi arány. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖÖK) tervezi, hogy létrehoz egy egységes rendszert Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) néven, amellyel javítani kívánják a kitöltői hajlandóságot. Mi ösztöndíjakkal és tárgyi nyerevényekkel próbáljuk motiválni a hallgatókat.

Megkérdeztük

Mit tudsz az '56-os műegyetemi eseményekről?

Csakó Kristóf

Többnyire az egyetemisták vonultak az utcán, Nagy Imre beszédet mondott. Azt nem tudom, hogy a műegyetemi hallgatóknak ténylegesen mekkora szerepe volt az események alakulásában, de jelenlétük fontos volt, az biztos.

Alapvetően érdekel a téma, mert töri faktos voltam, de nem tanultunk kifejezetten műegyetemi eseményekről. Legtöbbször az interneten szoktam érdekességeket olvasni ilyen témában.

Nagy Bence

Azt tudom, hogy nagy tömegben vonultak ki a hallgatók Budapest utcáira. Fiatalként tele voltak hévvel, és forradalmat szítottak. Egyébként nem igazán szoktam érdeklődni a téma iránt, és nem is hat meg igazán. Megmondom

őszintén, hogy nem nagyon tudom összekötni az akkori eseményeket és azt, hogy most ide járok. Ha történne valami hasonló, akkor biztosan másképp élném meg, de jelenleg nem érzem, hogy ennek bármi hatása lenne az életemre.

Bohár Dávid

Én azt tudom róla, hogy lényegében a Műegyetemről indultak az események, és a BME-s hallgatók nagy részt vállaltak a forradalomban. Fontos ünnepnek tartom, ugyanakkor egy szomorú napnak is, hiszen nem végződtek

jól a dolgok. Sajnos nem tudok ebben a témakörben többet, mert egyáltalán nem ilyen beállítottságú vagyok, és nem szoktam ilyen témájú ismerető anyagokra időt szánni.

Török Réka

Főleg azt, amit töri órán tanultunk. Azt, hogy innen indult el a forradalom, meg hogy a műegyetemi hallgatók jelentős szerepet vállaltak az események alakulásában. Van egy '56-os emlékszobor az egyetemen, és itt a K

épületben lesz a 60 éves megemlékezés is. Főként személyes történeteket szeretek hallgatni vagy olvasni ebben a témakörben. Igazából büszke vagyok rá, hogy ilyen részt vállaltunk az '56-os eseményekben. Szerintem ez azt jelenti, hogy a BME-s hallgatók figyelemmel kísérik, hogy mi zajlik körülöttük, önállóan gondolkodnak, és véleményét alkotnak.

Topalidisz Márkosz

Azt, hogy innen indult az egész forradalom, innen terjedt szét az egész országra, és azt, hogy azóta nincs őszi szünet. Sokszor voltam már ilyen témájú rendezvényen is. 10 évvel ezelőtt, amikor az 50. évforduló volt, sokat jártunk

például moziba, mert akkor jelentek meg a nagy '56-os filmek. Részt vettem megemlékezésen is. Tudom, hogy van '56-os emlékmű az egyetemen, és mikor elmegyek előtte, mindig eszembe jut október 23. Különösebben nem szoktam érdeklődni a téma iránt, de szívesen olvasok ismeretterjesztő cikkeket róla.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: ISTVÁN ADRIENN FOTÓ: ZOLNAI LÁSZLÓ

Megemlékezés a hősökről

Történelmi emlékhely lettünk

Fotó: Fejes Bence

Október 22-én délután megtelt a K épület aulája. Az egyetem és a haza '56-os hőseire emlékeztek az egybegyűltek.

ISTVÁN ADRIENN

Tömve volt az aula a meghívott '56-os diákokkal, díszvendégekkel, határon túlról érkező magyar diákokkal – akik a Rákóczi Szövetség szervezése révén jöhettek el –, a média képviselőivel és rengeteg érdeklődővel. Akik nem fértek be, azok a K épület előtt felállított kivetítőről nézhették az ünnepséget.

Az első felszólaló egyetemünk rektora, – Józsa János volt, aki köszöntötte az egybegyűlteket és a díszvendégeket. A beszéd után meghallgattuk az Akkor is '56 című dalt Szarka Tamás szerző előadásában. A beszédek sorát Hajtó Ödön, a Műegyetem '56 Emlékbizottság elnöke folytatta, aki üdvözölte évfolyamtársait, és részletesen beszámolt az akkori esemé-

nyekről, kiemelve a diákok megmozdulásának és összefogásának fontosságát. Az '56-os Emlékév kormánybiztosa követte az előadói emelvényen. Sikerként aposztrofálta az '56 októberében elért szűk két hét szabadságát, és külön köszöntötte a 4 kontinensről és 27 országból meghívásra érkező több mint 100 vendéget. Beszéde végén kért mindenkit, hogy hőseink emlékére gyűjtsön gyertyát november 4-én. A következő felszólaló Botka Csaba volt, aki a Vajdaságból érkezett a műegyetemi ünnepségre. Elmondta, hogy ahogy '56-ban, úgy ma is támogatják a magyarokat a határon túl élők. A beszédek után Beethoven Egmont nyitányának kíséretében – melyet a Műegyetemi Szimfonikus Zenekar adott elő - megkoszorúzták a K épület aulájában található emléktáblát. A koszorúzás után bejelentették, hogy a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mostantól hivatalosan is Történelmi Emlékhely, tekintve, hogy jelentős szerepet játszott az '56-os események alakulásában. Az emléket állító sztlé megtekinthető a K épület előtt a következő felirattal: „Elődöntménye, a 18. századi Institutum Geometrico-Hydrotechnicum

révén a hazai műszaki felsőoktatás bölcsője. Az egyetem történeti kampuszán 1956. október 22-én tartott hallgatói nagygyűlés hatására kaptak szélesebb nyilvánosságot a politikai berendezkedéssel szembeni követelések. Az innen induló tüntetés lett a forradalom fővárosi nyitánya október 23-án.”

Az állami ünnepség végén fáklyásmenet indult a Bem tér felé néhány korhű teherautó kíséretében.

Az állami rendezésű programok után kicsit szűkebb körben és családiasabb hangulatban a rektor, a kancellár, az egyetemi vezetés egy része néhány EHK képviselő jelenlétében megkoszorúzták az egyetem udvarán található emléktáblát. Józsa János elmondta, hogy már előző rektorunk is megpróbálta elnyerni az egyetem számára a Történelmi Emlékhely címet, de végül most sikerült legyőzni az akadályokat. Beszéde után néhány perces néma csönddel emlékeztek '56 hőseire.

Az évforduló alkalmából a Jövő Mérnöke című, '56-ban is megjelenő egyetemi lap újranyomtatott, október 23-i példányait osztogatták az állami ceremónia alatt, valamint egyetemünk kiadott egy bronz emlékérmét is.

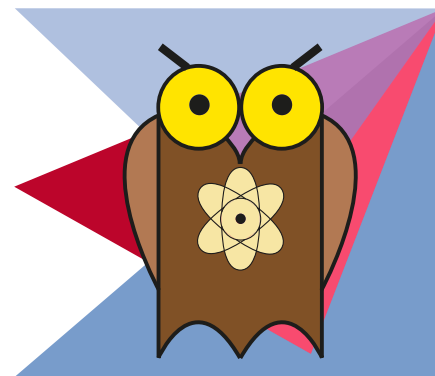
TDK – a színvonalas munka színtere

A TDK – Tudományos Diákköri Konferencia – nagy hagyománnyal rendelkezik. Ahogy a neve is sejteti, régen a felsőoktatási intézményekben több hallgató egy-egy vezető oktató köré gyűlve végzett tudományos kutatómunkát. Ez ma már egyéni munkává alakult, ellenben „az oktatott tananyag rutinszerű gyakorlásán túlmutató, tudományosan igényes, vezetett munka megmaradt” – írja a BME TDK honlapja.

Habár az utóbbi két évben csökkent a résztvevők száma, azonban az idei adatok

már biztatóak. Karokra bontva az alábbiak szerint alakulnak a jelentkezési számok: GTK 146, VBK 86, KJK 33, GPK 143, VIK 101, ÉMK 58, ÉPK 73, TTK 38. Összeszámolva 678 fő fog részt venni az idei Tudományos Diákköri Konferencián. Az adatokat összevetve az ÉMK, VBK, VIK, TTK, GTK hallgatói idén több dolgozatot adtak be, mint előző évben. Közülük kiemelkedik a GTK, ahol 42 pályamunkával több született.

PÁL NOÉMI

Amiért érdemes küzdeni

A TDK utáni lépcsőfok, az OTDK

Egyetemi éve alatt bizonyára mindenki hall vagy hallott már a Tudományos Diákköri Konferenciáról és annak országos szintű továbbjutási lehetőségéről. Azt azonban már kevesebben tudják, hogy miért érdemes részt venni, és jó eredményeket elérni a hallgatók számára évenként megtartott tudományos fórumon, illetve hogy mi a sikeres dolgozat titka. Annyi biztos: aki benevez, annak mindenféleképpen érdemes utánajárnia a konferencia menetének.

CSATÁR RITA

Az első TDK-kat az 1950/51-es tanévben rendezték meg az ELTE-n és az akkori Veszprémi Vegyipari Egyetemen. Ezt követően egyre több egyetem és főiskola csatlakozott a hallgatók számára lehetőséget adó tudományos fórum megszervezéséhez, mígnem 1955-ben, az első országos rendezvényen, *Tudományos diákkörök első országos konferenciája* néven megkezdődött a TDK formában történő tehetésgondozás. A mozgalomhoz mára csaknem minden felsőoktatási intézmény csatlakozott, így országszerte rendeznek évente TDK-t. A diákköri munka egyre elterjedtebb a művészeti, az alapítványi, az egyházi és a határon túli egyetemeken, főiskolák körében is, hiszen eredményesen szerepelni a Tudományos Diákköri Konferencián szakmai berkekben elismerést, egyéni szinten nézve pedig az önképzés lehetőségét jelenti. A hallgató a kitartó munka és az érvelés technikájának elsajátítása mellett megismerheti társai

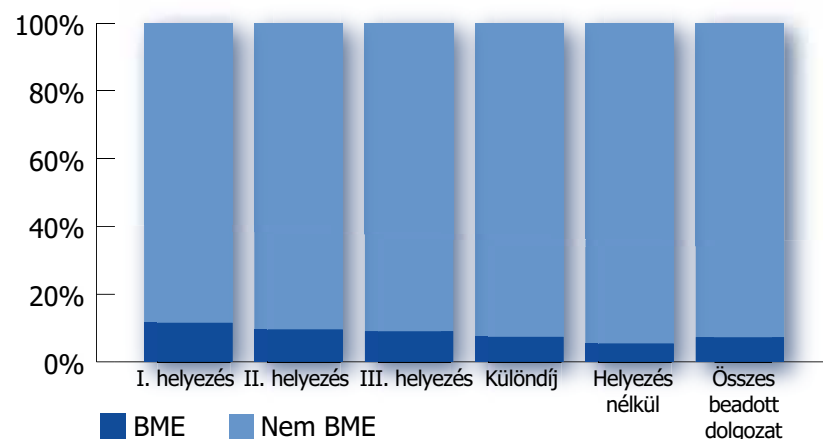
Fotó: Marton András

szakmai tevékenységét is. Az intézmények számára pedig praktikus a diákok felkészítése, mivel ezzel biztosítható a szakmai utánpótlás, megismerhető a hallgatók szakmai jártassága, ez pedig megkönnyíti a PhD-ra jelentkezők válogatását is. A továbbjutók nevezhetnek dolgozataikkal a két évente megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferenciára. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Tudományos Akadémia védnökségének támogatásával az OTDK célja a TDK-n eredményesen szereplő fiatal értelmiségi réteg és mestereik tudományos és művészeti diákköri tevékenységének támogatása. 2017 tavaszán a XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferenciát tizenhat tudományterületi szekcióban fogják megtartani. A szekciókat szakmai tagozatokra bontják. Egy tagozatban több intézménynek kell indulnia, és ott legalább öt, legfeljebb tizenöt pályamunka bemutatására kerülhet sor. Az OTDK nyelve a magyar, ám azok számára, akik idegen nyelvű pályamunkákkal szeretnének részt venni az országos konferencián, az egyes szekciók külön felhívásban rendelkeznek a befogadási és bemutatási szabályokról. A határon túli, nem magyar felsőoktatásban tanulók is pályázhatnak – számukra a TDK határok nélkül (HTDK) program nyújt lehetőséget. Ebben az esetben olyan hallgatók vehetnek részt az OTDK-n, akik előzőleg jó eredménnyel szerepeltek az ukrainai (KTDK), a szerbiai (VMTDK), a szlovákiai (FTDK) vagy a romániai (ETDK) intézményi minősítő konferencián. A felsorolásból hiányzó többi országban tanuló hallgató pedig kérheti befogadását a magyarországi vagy a határon túli felsőoktatási intézmények

bármelyikébe. Az OTDK-n legfeljebb a pályamunkák egyharmada részesülhet I-III. helyezésben. A felsőoktatási intézményi konferenciák vagy országos középiskolás tudományos diákkonferenciák középiskolások is indulhatnak. Ekkor a főiskolásokra és egyetemistákra vonatkozó szabályok szerint értékelik őket, azonban nekik szekciónként lehetőségük van az OTDK Junior díjat is megszerezni. A helyezésekhez és díjakhoz a szekciók pénz- és tárgyjutalmat is társíthatnak szponzorszerző tevékenységüktől függően. Az OTDK egységes alapelveként a javasolt pénzdíj maximum 50 ezer Ft. A tagozati első helyezett

csak a legjobbak kiváltsága az OTDK. A tanulók számára azonban jó esély arra, hogy országosan is szakmai elismertséget szerezhessenek. Az intézményi szintű versenyen továbbjutott hallgató benevezheti dolgozatát az országos szintű megmérettetésre. A nevezés plusz feladatot jelent, ám ez egy kiváló lehetőség, amivel mindenféleképpen érdemes élni. A hallgatók meglepetéssel szokták fogadni az OTDK azon sajátosságát, hogy a karukon eredetileg leadott TDK dolgozatuk már nem módosítható, ugyanazt kell országos szinten is bemutatniuk. A benevezett dolgozatok tényleges indulásáról az OTDK bizottság dönt.

A BME-s dolgozatok aránya az egyes eredménykategóriákban – OTDK, 2015

1989-től elnyerhetik a Pro Scientia Aranyérmet, az intézmények által jelölt oktatóknak pedig, akik tartósan kiemelkedő tehetséggondozói munkát végeztek, lehetőségük van a Mestertanár Aranyérem kitüntetésben részesülni. Általában véve az OTDK-ra továbbjutást a TDK-n elért első vagy második helyezés jelenti, ám egy-két kivétel is akad – ami biztos:

Mi a továbbjutás záloga? Azok a dolgozatok, amelyek a TDK értékelési rendszerét tekintve erős szűrővel rendelkező intézményből érkeznek, és amelyeket a hallgatók ennek megfelelően készítettek el, nagy eséllyel indulhatnak a nemzeti megmérettetésen. Fontos még a téma: jó, ha naprakész, például aktuális gazdaságpolitikai kérdésekkel, napjaink legna-

gyobb vállalatainak elemzésével, a flow-élmény és sport kapcsolattal, valamilyen innovációval, új technológiával, vagy a modern művészetekkel foglalkozik a dolgozat. A befektetett intenzív, komoly hallgató-konzulens munka meg szokott térülni. A megírt dolgozatot azonban prezentálni is tudni kell, ami sok gyakorlást és tervezést igényel, hiszen az összpontszámba beleszámít az előadás módja is.

Az OTDK rendezési joga már két és fél, három évvel előre eldől, mivel igen nagy munkát és felelősséget igényelnek az előkészületek. Az odaítélés pályáztatást követően, központi koordinációval történik. Az OTDK 16 szekcióját külön intézmények rendezik meg (egy egyetem vagy főiskola maximálisan két szekció házigazdája lehet), ahol nemcsak a helyiek, hanem a szakterület többi hazai oktatója is közreműködik. A költségeket a fejenkénti 25-35 ezer forintos nevezési (plusz 5 ezer forintos regisztrációs) díjból fedezi a rendező intézmények, amelyet a nevező intézményeknek kell befizetniük – ehhez a Nemzeti Tehetség Program pályázatán nyerhetnek támogatást. Az egyes, szekciónként eltérő időtartamú konferenciák 2-4 naposak lehetnek – ez leginkább a résztvevők számától függ. A szekciókra jellemző az eltérő szabályozás, ezért érdemes minden OTDK-n indulónak a saját szekciójára jellemző feltételeket elolvasni.

Az OTDK-n résztvevők a konferenciai előadásukon kívül különböző szervezett kulturális programokon vehetnek részt, például gálaesten, neves oktatók előadásán, zenés műsorokon. A helyszíntől és a szekció témájától függően lehet szó más jellegű szakmai programokról, például egy gyár- vagy laborlátogatásról. A rendezők bemutatathatják városukat is, vagy a fogadó intézmény hallgatói is rendezhetnek szabadidős programokat, játékokat. TDK-zni mindenféleképpen megéri, mert a BSc-s képzésen dolgozatot írók számára az MSc-re való felvételinél többletpontot jelent sok felsőoktatási intézményben. MSc-sként vagy PhD-hallgatóként pedig kiváló kutatási munka készíthető. Azok számára, akik később is a tudományos közegben szeretnének munkálkodni, szinte kötelező feladat. Ma már a legtöbb MTA doktor, rendes- és levelező tag is valamely tudományos diákkörben tevékenykedett egyetemista korában, és az is elmondható, hogy a jelenlegi TDK-konzulensek, a kiemelkedő hallgatói tudományos tevékenységet támogató tanárok, a munkájuk elismeréseként Mestertanár Aranyérmet elnyert oktatók közül sokan maguk is TDK-ztak annak idején.

A cikk elkészüléséhez nyújtott segítségükért köszönet illeti dr. Cziráki Szabinát, az OTDT titkárát, dr. Pataricza András egyetemi tanárt és OTDT elnökségi tagot valamint Bedzsula Bálint egyetemi tanársegédet.

Már csak pár nap a választásokig

Most válassz jól, Amerika!

Eseménydús hónapokkal ajándékozott meg bennünket a már-már szappanoperára hasonlító, 2016-os amerikai elnökválasztás. A végleges szavazásig már nem kell sokat aludni, de aligha jelenthetnénk ki, hogy megjósolható a végeredmény, annak ellenére, hogy Clinton szinte már behozhatatlannak látszó különbséggel vezet. Amíg van WikiLeaks, addig lesznek kiszivárogtatások is a hölgy külügyminiszteri múltjából, szóval a játszma még korántsem ért véget.

KÁLNAY CSILLA

Lássuk, kiknek köszönhetjük ezt a remek viadalt! A republikánusoknál Donald Trump, a botrányos kijelentései miatt eleinte bohócnek vélt, végül a saját pártja által is félt milliárdos ingatlanmágnás, míg a demokratáknál Hillary Clinton, ex-first lady, a biztonságos e-mailezés és a saját párton belüli hátba szúrás – egyelőre – koronázatlan királynője kerültek főszerepbe.

A zsák

Hillary Clinton nem ismeretlen a politikai életben, hiszen 1993 és 2013 között felváltva az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere, New York állam szenátora és Bill Clinton amerikai elnök feleségeként first lady volt. Neve több fontos eseménynél is feltűnik, mint például a 2012-es bengáziai támadásnál, ahol a segítségkérés ellenére sem adott támogatást az amerikai konzulátusnak, illetve a közel-keleti helyzet átforgatásában is fontos szerepet töltött be.

Illusztráció: Dobó Diána

Kétes döntései ellenére a mindig kimért, nyugodt nőt sokan támogatták. Az anyagilag elérhetőbb egészségügyi és oktatási rendszer kialakítása, a nők és a férfiak fizetésének kiegyenlítése, a munkahelybővítés és a fegyvertartási engedély korlátozása csak néhány példa Clinton kormányprogramjából, amik egy élhetőbb Amerikát vázolnak fel. A női egyenjogúságért vívott harcok már önmagukban is óriási löketet kapnának, ha Hillary lenne az Államok első női elnöke. „Minden nagyot álmodó kislánynak: Igen, bármi lehet belőled, amit akarsz – még elnök is” – mondta Clinton, miután biztossá vált a jelöltsége.

A külügyminiszteri tevékenysége azonban komoly bajba sodorta őt a választások kapcsán is. Az első botrányt márciusban robbantotta ki a WikiLeaks, miszerint az elnökjelölt bizalmas információkat küldött át privát e-mail fiókjából külügyminisztersége alatt. A második csapás az AP hírügynökséghez köthető, ami megszéllőztette, hogy a Clinton-alapítványnál befolyással történő visszaélés történetét, mert azok, akikkel külügyminiszterként találkozott, nagy számban küldtek adományokat a szervezetnek. Az i-n a pontot szintén a WikiLeaksnek köszönhetjük, mert az általuk júliusban közzétett levelek tartalma szerint az ex-first lady korábban a legnagyobb párton belüli ellenfele, Bernie Sanders kigolyozásának lehetőségeiről értekezett. A történet csúcspontja, hogy Debbie Wasserman, a Demokrata Nemzeti Bizottság – azóta lemondott – feje is részt vett a levelezésben. Clinton ellen végül nem indult hivatalos eljárás a hanyag információkezelés miatt, a külügy belső ellenőrzése viszont továbbra is folytatódik.

Ezek után aligha lehet csodálkozni azon, hogy pártjának tagjai – és főképp a Sanders-pártiak – aligha lelkesedtek a jelöléséért. Hillary Clinton azonban kemény nő, aki töretlenül menetelt előre, s habár az újságírók provokatív kérdéseitől elzárkózott, minden egyéb médiumot igyekezett kihasználni népszerűségének visszaállítására.

csillagként tündököl az újságok címlapján, igaz, időként inkább hullócsillagként. Sokat is tett azért, hogy így legyen. A választási ígéreteit egyesek rasszistának, mások szükségesnek nevezik. Hogy csak párat emeljünk ki: egy, a mexikóiak által finanszírozott fal építése Mexikó és az USA közé, a muszlimok belépésének megaka-

Illusztráció: Zolnai László

A folt

Míg Clintont a politikai berkekből ismerték meg az emberek, Donald Trumpot az üzleti életből és a tévés valóságshow-kból.

A fura hajú, nagyhangú Trump szinte a semmiből tűnt fel a politikai életben, és neve azóta is

dályozása az ország területére, új munkahelyek teremtése és az adók csökkentése, a Mexikóból és a Kínából érkező termékek külön adója, a közel-keleti kérdés stabilizálása. „Make America great again!” – hangoztatja Trump a beszédeiben.

A kampányprogramját ugyan sokan vitatták, népszerűségét mégis ezek a kijelentések hozták meg. A biztonságra vágyó emberek Trumpban látták a kül- és a belpolitikai élet megszilárdítóját, a nagy amerikai hadsereg megálmodóját. Éppen ezért remek fogózkodók voltak számára Obama és Clinton fegyvertartást szigorító intézkedései, hiszen ilyen zavaros időben ki merné magát mások jóindulatára bízni? Mivel üzletember, a munkahely-teremtési ígéretét nem csak kampányfogásnak érezték.

A botrányok mocsara azonban őt is elérte. A vérmérséklete, az átgondolatlan kijelentései és a nyílt rasszizmusa a párttagjainak is szúrta a szemét. Megosztó kijelentéseivel már a kezdet kezdetén maga ellen fordított számos kisebbségi csoportot, amiknek a száma később exponenciálisan nőtt. A jelölés után viszont minden megváltozott. Az emberek, akik a korábbi kijelentéseken csak kacarásztak, most épp ezek miatt kezdtek el hátat fordítani neki. A vesztegetési botrányok és annak a híre, hogy talán évek óta nem fizetett adót, szintén nem tettek jót a hírnevének.

Amint az egyik akadályon túljutott, újabb gátat emelt saját maga elé. Kampánymenedzserei rosszabbnál rosszabb döntésekbe kergették bele, vagy ha épp jó irányba kezdett haladni általuk, a vérmérséklete megakadályozta abban, hogy egy változni képes ember benyomását keltse. Ennek egyenes ágú következményeként Clinton mögé neves újságok, híres előadóművészek és Trump saját pártjának tagjai is sorban állnak be.

Hogy mi lesz a végeredmény?

Összességében elmondhatjuk, hogy Clinton és Trump három dologban biztosan hasonlít egymásra: mindketten nehéz küzdelmek árán jutottak el a jelölésig, a jelölés napjaiban a párttársaik nem sorakoztak fel egységesen mögöttük, a népszerűségük pedig a teljes kampány során ingadozó volt.

Az elmúlt hetekben három elnökjelölti vitára is sor került, ahol a politikusok többször foglalkoztak egymás ócsárolásával, mint a programjuk bemutatásával. A személyeskedéstől sem riadtak vissza.

Bár sokak szerint Trump végleg kiütötte magát a nyeregből, Clinton még nem örülhet. A közvélemény az elmúlt hónapok során szinte napról napra változott. A WikiLeaks, a külügyminisztérium belső vizsgálatának eredménye vagy az ex-first lady ingadozó egészségügyi állapota még bőven okozhatnak meglepetéseket. Ez utóbbival azonban nem csak a most 68 éves nőnek, hanem a jelenleg 70 éves vetélytársnak is érdemes számolnia. Hol vannak a reményteljes fiatalok, akik mögé felsorakozhatnának a pártok emberei? A nagy pártok egységének megintása vajon egy új korszak előszele lenne?

Meddig mehet el az ember az egészsége érdekében

Mindenki a rabja valaminek

Rabjai vagyunk az időnek, és a megfelelésnek. Azonban mindenkinek megvan a maga határa, így az egészség megőrzésének is.

BALOGH KATA BOGLÁRKA

A tökéletesség szimbólumává vált kisportolt testek sokakat motiválnak a rendszeres testmozgásra. Vannak, akik olyan magas szinten űznek egy sportágat, hogy napi több edzésen vesznek részt, és az életüket az ezek által meghatározott órarend köré kénytelenek illeszteni. Az ilyen személyek már nem az internetről olvassák az életmódtanácsokat, hanem rendszeresen egyeztetnek orvosokkal és edzőjükkel. Nekik ez a munkájuk, a megélhetésük. Tisztában vannak vele, hogy a testnek vannak határai, és ha nem akarják önmaguk ellen fordítani azt, oda kell figyelniük a jelzéseire.

Minden ember számára hízogó, ha az utcán haladva a járókelők végigmérik az ingje alatt feszülő bicepszeit, és elismerően sandít rá az a kék szemű, szőke lány. A média által sugallt testideálok szinte irreális életmódot kívánnak tőlünk, és azok, akik ennek meg is felelnek, észre sem veszik, de az egyik legkomplexebb pszichés testképzavar rabjaivá válnak: az exorexiának.

A betegség

Az exorexia életmódváltással indulhat. Eleinte a rendszeres mozgás beiktatása, majd az étrend átforgalmazása következik. Ahogy telik az idő, egyre több lesz az edzés, egyrészt, mert alanyunk fejlődik, másrészt, mert a titkon áhított változást nem veszi észre magán. Napjait drasztikusan átforgalmazja, s bár környezete már látja a változást és jelzi is felé, a tükör mást mond. Az életét elkezdte a mozgás köré építeni, mert lát egy célt, amit meg akar valósítani. Eltávolodik barátaitól, egyre kevesebbet foglalkozik a világ többi részével. A napi testmozgás kihagyása szorongást, ingerlékenységet idéz elő, amelyek akár elvonási tünetek is lehetnek. Azok számára, akik ebben a betegségben szenvednek, egy szelet torta vagy egy kocka csokoládé elfogyasztása olyan mértékű büntudatot

Fotók: Dobó Diána

képes előidézni, amely nemcsak a hangulatára van kihatással, hanem akár bulimiát is társíthat a betegség mellé. A beteg az egészséges életmód nevében kórosan lefogy, felhasználja tartalékait, elégeti minden zsírpárnáját, és elgyengül, így komoly sokkhatás éri a szervezetét. A betegség komplex pszichológiai kezelést igényel, amelyben a legnehezebb lépés maga a felismerés, hiszen a páciens tulajdonképpen abban a hitben él, hogy tökéletesen egészséges.

Az endorfin mámore

A testmozgásban lévő rendszeresség viszont nem csak azokat veszélyezteti, akik egy társadalmi ideálnak akarnak megfelelni. A test erőltetése folyamán a szervezetben endorfin szabadul fel, ami kellemes érzeteket társul. Ez a vegyület aktiválódik, amikor nevetünk, vagy amikor csokit eszünk. Azok, akik ráéreznek edzés közben az endorfin

ízére, egyre többet kezdenek el mozogni, egyre inkább keresik a stimulálási lehetőségeket. Látszólag egészségesebb megoldás, mintsem egész nap cukrot enni, viszont egészségtelen testzsírszökkenéshez vezethet, amely hosszú távon nem tesz jót a szervezetnek.

Az elvek hajtása

A keleti harcművészetekben és küzdősportokban különféle módszereket figyelhetünk meg a test edzésére. A legtöbb elmélet azon alapul, hogy mindenre

finadagot szabadít fel. A test így keményszik, és a fájdalomküszöb is magasabbra tevődik, viszont egy nem megfelelően ellátott sérülés akár maradandó károsodást is okozhat, amelynek az eredménye nem egy félbehagyott edzés, hanem egy véget ért sportolói karrier is lehet.

Arányainkban

A „kövér” és „nehéz” szavak jelentése kissé összemosódott nyelvhasználatunkban, és sokak szinonimaként tekintenek rájuk. De vajon egy kilogramm zsír több, mint egy kilogramm izom? Természetesen ugyanannyi, csak az utóbbit jobban szeretjük. A lényeg, hogy az izom fajsúlya nagyobb, mint a zsír. Pont ezért, ha nincsen egy sportágban súlykategória, nem is sokan játszanak a mérleggel. Azok, akik valóban tudni akarják, hogy mennyi az annyi, testzsír-százalékot mérhetnek. A zsír létfontosságú az életműködés szempontjából, hiszen energiaforrás. Energia nemcsak a testmozgáshoz kell, hanem a mindennapi tevékenységeink elvégzéséhez is, a pislogástól a gondolkodásig. Egy férfi testépítő versenyző testzsír-százalékát általában 3–6% közé próbálja beszorítani, holott az optimális arány 15–20%. Nőknél ez kicsit nagyobb, majdnem 5 százalékpont az eltérés a két skála között. Megéri odafigyelnünk arra, mi vezet minket a mozgáshoz. Nincs az a ruha, amibe megéri belefogni, és nincs az az edzés, amit nem éri meg kihagyni a testünk teljes regenerálódása érdekében. Pontosan ezért tegyünk meg mindent egészségünkért, de ésszel, és nem csak szakirodalommal.

BME FC hírek

Nagypályás csapataink:

– BME FC Kármán
BLSZ IV. osztály, 2. csoport.

Hazai pálya: Siketek pálya
(Bp, IX. Könyves Kálmán krt 28.)

– BME FC Wanderers

BLSZ IV. osztály 3. csoport Hazai pálya: Siketek pálya (Bp, IX. Könyves Kálmán krt 28.)

Futsal csapataink:

BME FC Futsal

NBII Nyugati csoport Hazai pálya: Gabányi László Sportcsarnok (Bp, XI. Hauszmann Alajos u. 5.)

Szurkolj a BME FC csapatainak a mérkőzéseken! A mérkőzések időpontjai:

– 2016. november 06.

Siketek Pálya 17:00

BME FC Kármán – Kormányör SE

– 2016. november 07.

Gabányi László Sportcsarnok 20:30

BME FC Futsal – PTE PEAC Digistar Futsal

– 2016. november 13.

Siketek Pálya 19:00

BME FC Wanderers – ARK SE

Valamennyi mérkőzésre díjtalan a belépés!
Várunk szeretettel!

Meccsszösszefoglalók és további infók:

facebook.com/bmefc és facebook.com/bmefutsal

Csapatunk is indul a BLSZ által kiírt Egyetemi Futsal Bajnokságon, amit a szövetség idén már negyedik alkalommal szervez meg. A BME egy arany mellett két ezüstéremmel büszkélkedhet, amivel a Testnevelési Egyetem mellett az egyik legsikeresebb csapat! Idén a cél, hogy újra hazahozzuk a trófeát!

Öt mérkőzés után öt győzelemmel tart, és listavezető a Műegyetem futsal csapata! Legutóbb idegenben sikerült nagyarányú győzelmet aratni.

5Stars SE – BME FC Futsal
0-16 (Palásthy 4, Dudás 3,

Fazekas 6, Szigeti, Fodor, Barna)

Aréna Törökbálint, vezette: Futó Tamás, Tamás Patrik

Idegenben is hengerelt a Kármán! A 7. fordulóban a forduló előtt még listavezető Nimród SE-et győzték le, így a tabellát a BME FC Kármán vezeti!

Nimród SE – BME FC Kármán 1-4

(Könczey illetve Visky, Bodnár, Zeitler, Kézér)

Siketek Pálya, vezette: Boros Róbert asszisztensek: Kerék Ádám, Jenei Krisztián

Kezd magára találni a Wanderers. Zsinórban két vereség után ezúttal idegenben sikerült legyőzni a tabellán második BP Erdért SE csapatát. A Wanderers jelenleg a 9. helyet foglalja el a tabellán.

BP. Erdért SE II. – BME FC Wanderers 1-6
(Csontos illetve Keresztes 2, Cseh, Eszes, Szalai, Kotnyek)

Siketek Pálya, vezette: Huszti András Norbert asszisztensek: Szuhanyik Péter Lajos, Kiss I. Gábor

Komoly ellenszélbe került

A hazai szélenergia-szektor jelene

Miközben a környezetbarát energiatermelésre való átállás világ-szerte komoly állami támogatásokat élvez, Magyarország szakpolitikája nem egyszer sajátos, meglepő irányokba fordul. Ékes példája ennek a jogszabályi háttér közelmúltbeli módosítása, amely lehetetlen helyzetbe hozta a szélenergia hazai kiaknázásában érdekelt szereplőket.

BEDŐ BALÁZS

„Beépítésre szánt területen és beépítésre szánt terület határáról számított 12 000 méteren belül – a háztartási méretű kiserőműnek

Fotó: Szappanos Gergő

számító szélérőmű kivételével – szélérőmű, szélérőmű park nem helyezhető el” – rendelkezik az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet. A további honvédelmi katonai, területhasználati és egyéb jellegű szabályozások bemutatásával kár vesződni, Magyarországon ugyanis nincs olyan terület, amely a fenti kitételnek megfelelne. Összefoglalva: bár a törvények nem tiltják, az országban nem létesíthető új szélturbina, illetve erőműpark. A kialakult képet tovább árnyalja, hogy utoljára

2006-ban adtak ki szélérőmű létesítésére vonatkozó engedélyt. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szerint ugyanis a szélenergia nélkül is teljesíthető az az Európai Unió igény, melynek értelmében az évtized végére a jelenlegi tízről 13 százalékra emelendő a megújuló forrásból származó energia részaránya. Ezt a hozzáértők sem vitatják, ugyanakkor Mezősi András, a Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont főmunkatársa úgy véli, a kitűzött cél elérése évente 25 milliárd forinttal többbe kerülhet a széles beruházások elmaradása miatt. A

szakember a településektől számított 12 kilométeres védőtávolságot is indokolatlannak tartja, szerinte ennek harmada is elég lenne.

A hatályos szabályozás a jelenlegi szélérőművek fejlesztését sem teszi lehetővé, hiszen olyan műszaki paramétereket rögzít, melyek öt-tíz évvel ezelőtti technológiai színvonalat képviselnek. Mezősi és a REKK a tíz legnagyobb gyártó 208 termékét vizsgálta, melyekből mindössze kilenc felelt meg a jelenlegi előírásoknak.

A jogszabályi háttér drasztikus szigorítása ellen Áder János köztársasági elnök is állást foglalt, amikor

október 21-én megfontolásra visszaküldte az országgyűlésnek a legutóbbi, október 11-én elfogadott törvénymódosítást. Hazánk államfője többek között az általa indokolatlannak vélt adminisztratív korlátozásokat kifogásolta. Lapzártánkig nem derült ki, hogy a parlament módosított-e a javaslaton, vagy azt változatlan formájában fogadta-e el ismét.

Kormányzati körökben gyakran hangoztatott ellenérv, hogy a széles időszakok és azok intenzitásának változékonysága miatt a termelés nem megbízható, nem hatékony. A folyamatos fejlesztések és innovációk hatására ez a felfogás egyre meghaladottabbá válik. A Siemens nemrégiben mutatta be SWT-3.6-130 jelű turbináját, amelynek működése közepes szél erősség esetén is biztosított: 8,5 m/s sebességű légáramlás mellett akár évi 17 GWh teljesítményre is képes lehet. A 63 méter hosszúságú lapátokkal rendelkező eszköz sorozatgyártása várhatóan 2017 elején indul.

Bár 220 km/h-s szélvihart is kibír, gyenge szellő mellett is működőképes a 2011-ben bemutatott Eco Whisper turbina. A 6,5 méter átmérőjű kerek szerkezet harminc lapátját egy körgyűrű határolja, amelynek hatására az eszköz gyakorlatilag hangtalanul üzemel. Szintén a lapátok kialakításának köszönhetően a berendezés követi a szél irányát, tovább növelve így a hatásfokot.

Leírták a bőrrák terjedési mechanizmusát

Áttörést értek el a rákkutatásban

Augusztus második felében jelent meg a Nature Cell Biology tudományos folyóirat hasábjain a Tel-Aviv-i Egyetem kutatócsoportjának publikációja, amelyben a szakemberek a melanomával kapcsolatos újonnan feltárt összefüggéseket ismertették.

BEDŐ BALÁZS

A bőrrák terjedési mechanizmusát leíró felfedezés várhatóan olyan gyógyszerek kifejlesztését teszi lehetővé, melyek sikerrel gátolhatják meg a betegség szervezeten belüli burjánzását.

A melanoma a bőrrákok egy igen agresszív, rosszindulatú fajtája. Főként a középkorúakra jellemző, a páciensek átlagéletkora 40-50 év között van. Gyakorisága az utóbbi harminc évben folyamatosan növekszik, melynek okát a szakemberek a gyakran feleltlen napozási szokásokban látják. A kór a pigmenteket termelő melanocita nevű sejtekből indul: az első tünet a legtöbbször sötét, ám olykor világos vagy bőrszínű, szabálytalan alakú anyajegyek felbukkanása a testfelületen, de már meglévő anyajegyből is kialakulhat. Az igazi veszély az áttétekben rejlik, melyek a csontokban, az agyban, a tüdőben és egyéb létfontosságú szervekben is megjelenhetnek. Amennyiben eljut az érrendszerhez, a betegség

halálossá válhat. A kockázatot a többi bőrrákhoz képesti gyors terjedése is fokozza.

Az augusztusban bemutatott eredmények szerint a daganat a továbbterjedés előtt mikro-RNS molekulákat tartalmazó kicsiny hólyagocskákat bocsát ki, melyek rákos sejtek fogadását és továbbítását előkészítő szerkezeti változásokat okoznak az egészséges bőrben. A mechanizmus leírásán túl a kutatóknak két olyan vegyületet is sikerült azonosítaniuk, melyek a folyamat ellen dolgoznak: ezek közül az egyik az említett hólyagocskák egészséges bőrrészre történő eljutását akadályozza meg, míg a másik anyag a rákos sejtek befogadásához szükséges elváltozást gátolja. A felfedezés hatására a jövőben megnyílhat az út a daganat terjedését megállító készítmények fejlesztése és gyártása előtt.

A kutatást vezető Carmit Levy, a Tel-Avivi Egyetem munkatársa is úgy véli, jelentős lépést tettek

Fotó: Koronczai Richard

a betegség teljes gyógyításához vezető úton. A csoport szoros együttműködést folytatott a heidelbergi Német Rákkutató Központtal, továbbá izraeli kórházak, egészségügyi központok szaktekinéljei is részt vettek a munkában.

Az idei esztendőben nem ez volt az egyetlen említésre méltó felfede-

zés a témában. Januárban magyar kutatók két fehérje addig ismeretlen térszerkezetét írták le, melyek fontos szerepet játszanak a bőrrák kialakulásában. A neves amerikai biokémiai szaklap, a Journal of Biological Chemistry eredményeket akkor „A hét közleménye” rovatban mutatta be.

Molekuláris gépek Új ipari forradalom?

A Svéd Királyi Akadémia döntése alapján a francia Jean-Pierre Sauvage, a brit Sir James Fraser Stoddart és a holland Bernard L. Feringa kapta meg a 2016-os kémiai Nobel-díjat a molekuláris gépek tervezéséért és gyakorlati megvalósításáért.

LÁSZLÓ GÁBOR

Napjainkban már el sem csodálkozunk látható világunk gazdag gépesítettségén. Az élet szinte minden területén lépéselőnybe kerülünk már a többi élőlényrel szemben. De mi a helyzet a szabad szemmel nem látható világban? Erre ad választ a 2016-os kémiai Nobel-díj. A molekuláris gépek megalkotásáig hosszú, több évtizedes út vezetett. A természetben már évmilliárdok óta jelen vannak ilyen szerkezetek, mesterséges nanogépet

előállítani azonban csak a XX. század utolsó negyedében sikerült. Az első gyakorlati lépést Sauvage tette meg, aki 1983-ban sikeresen összekapcsolt két gyűrű alakú molekulát. A megszokott erős kovalens kötés helyett egy szabadabb mechanikus kötést alkalmazott, ami biztosította, hogy az elemek mozoghasanak. Közel egy évtizeddel később Stoddart molekuláris gyűrűket rögzített molekuláris tengelyekhez, majd ezt a konstrukciót mozgásra is bírta. A sort Feringa zárta, aki 1999-ben molekuláris motort alkotott, amely képes volt egy rotorlapátot folyamatosan ugyanabba az irányba mozgatni. A szerkezettel egy olyan üvegcsövet is meg tudott pörgetni, amely a gépnél tízezerszer nagyobb volt.

Bár jelen formájukban és hatékonyságukban még nehéz elhinni, hogy ezek a hajszálnál is ezerszer vékonyabb szerkezetek megváltoztatják a világot, a díj mindenképpen adhat egy lökést a további fejlődéshez. A molekuláris motor fejlettsége jelenleg nagyjából a korai villanymotorokhoz hasonlítható, amelyek idővel az élet minden területére nagy hatással voltak és vannak a mai napig. A mikroszkopikus világ átalakítása és irányítása hamarosan szabad szemmel is látható eredményeket hozhat, elég csak az önmagukat megjavító tárgyakra gondolni, illetve ígéretes lehetőségek jelennek az orvostudományban is.

HIRDETÉS

Gondolkodj előre!
Karrierépítés felsőfokon

November 9.
18.00
KTK aula

Dr. Vad János
egyetemi tanár,
tanszékvezető

Bakos Levente
Fejlesztési és nemzetközi
igazgatóhelyettes
MHtE

Sajósi Krisztina Éva
Kiválasztási szakértő
IseeQ

Hol szeretnék elhelyezkedni?
Mik lehetnek egy cég elvárásai?
Hogyan legyek sikeres?

FUTURE

Kezdd el tervezni a jövődet már holnap!

SPICE GYEPÉRI SZAKKÖZÉPISKOLA
GHI-HK
MŰEGYETEM 1782
Nemzeti Tehetség Program
SAJÓSI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKERESŐ
BÁNYA ÉRŐFORRÁSOK
SZAKKÖZÉPISKOLA

Írj egy regényt egy hónap alatt A NaNoWriMo kihívás

Fotó: Dobó Diána

Ki ne fontolgatta volna élete egy-egy pillanatában, hogy regényt ír? Ezek a tervek aztán a legtöbb esetben az első három oldal megírása után vetélnek el, ám egy amerikai író úgy döntött, hogy a közösség motiváló erejét kihasználva megpróbálja kipróbálni belőlünk az Opus Magnumot. Bemutatjuk a NaNoWriMo-t!

SEBŐK ORSOLYA

Az enyhén kínai hangzással rendelkező NaNoWriMo nem más, mint a National Novel Writing Month rövidítése, vagyis azé a kihívás, amelyben egy hónapunk van megírni egy komplett regényt. Az ötlet – főleg az írásban gyakorlottak számára – meglehetősen bizarrul hangzik, ugyanakkor a program 1999-es indulása óta több száz ezren csatlakoztak a kihíváshoz, és írtak könyvet.

Az elképzelés valójában egy nagyon is létező problémán, az írói válság kérdésén alapszik. Az angolul writer's block-nak nevezett jelenséget szinte mindenki megtapasztalja, aki tollat ragad: a fejében ott a sok gondolat, ötletszikra, ám nem tudja azt értelmes formában papírra vetni, esetleg elkezdte, de képtelen befejezni. Chris Baty amerikai író tehát úgy döntött, hogy összeszed néhány író és írni vágyót, akik egymást biztatva, terelgetve – és ellenőrizve – egy hónap alatt leírják regényük első 50 000 szavát. Nem túl meglepő módon a határidő nyomása alatt mind a huszonegy résztvevő hatékonyabban dolgozott, néhányan pedig be is fejezték a nagy művet.

A tradicionálisan minden évben november 1-30. között megrendezett kihíváshoz azóta százazrek csatlakoznak világszerte, akik az interneten gyarapítják a „wrimo-közösséget”. A hivatalos weblap lehetősé-

get biztosít a kapcsolattartásra, de opcionálisan ellenőrzi azt is, hogyan haladunk az írással, és emailekkel zaklat, ha úgy érzékel, nem tartjuk az iramot. A közösségek emellett lokálisan is szerveződnek, így valós találkozásokra is sor kerülhet, a hónap végén pedig hagyományosan megrendezik a „végre vége!”-bulit. Ilyentájt előfordulhat, hogy a Szabó Ervin Könyvtár mellett néhány kávézóban regényírókba botlunk, ám Sopronban és Szegeden is készülődnek a novemberre. A hivatalos helyszínekről a honlap kínál bővebb tájékoztatást, de ha inkább csöndben alkotnánk, természetesen otthon is be lehet rendezni egy író-kuckót.

A program célja annyi, hogy leküzdjük a bennünk lakó motiválatlanság-szörnyet, így az ingyenes részvételhez viszonylag kevés szabálynak kell megfelelni. Hivatalosan bármilyen stílusban lehet írni a fan fiction-tól kezdve a krimiig, a megkötés csupán annyi, hogy fikció legyen, hogy mi magunk regénynek tituláljuk az alkotást, illetve a hónap végére elkészüljön az 50 000 szó (nagyjából 125 oldal), ami formálisan egy regény minimális terjedelme (összehasonlításképp: hasonló hosszúságú könyv F. Scott Fitzgerald A nagy Gatsby vagy Aldous Huxley Szép új világ című műve). Emellett természetesen igény, hogy az elkészült írás saját szellemi termékünk legyen. Mivel azonban semmilyen zsűri nem bírálja el az alkotást (és ennek megfelelően díjakat sem osztanak ki), ezek a szabályok megszeghetőek, senki nem fogja tehát leharapni a fejünket, ha véletlenül monográfiát írunk.

A program jellegéből adódóan arra semmilyen garancia nincs, hogy az elkészült kézirat meg is jelenik. A résztvevőknek általában mintegy 20%-a teljesíti a kihívást, ám meglepő módon eddig durván 200 írónak sikerült a munkáját – ami a szűk határidőből adódóan nem is túl meglepő. A NaNoWriMo nem a minőséget, hanem a minél hamarabbi befejezést helyezi előtérbe, így ha komolyan gondoljuk a megjelenést, a novemberben elkészült alkotást leginkább nulladik vázlatnak érdemes tekinteni. Lehetőség van saját kiadásra is (self-publishing), de mindenképpen tartsuk fejben, hogy a jó regény olyan, mint a whisky: időre van szüksége, amíg megérik. Ugyanakkor ez a kihívás hozta életre Erin Morgenstern Éjszakai cirkuszát vagy Sara Gruen Vizet az elefántnak című regényét, melyek nagy sikert futottak be a nemzetközi könyvpiacra, így nem kell alábecsülni a WriMo jelentőségét.

Az applikációk sikerélményt adhatnak, de szeretetet nem

Egyre népszerűbb az online társkeresés

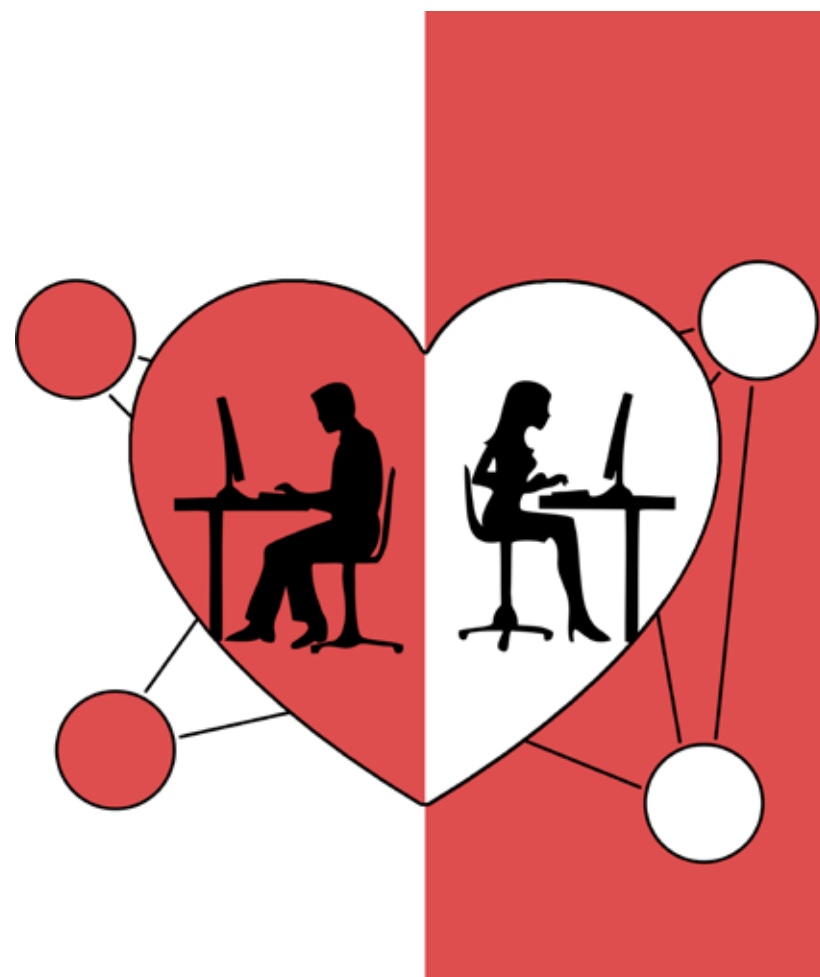
Egyre több fiatal keresi társát az online térben, sok barát árulja el félszegen, hogy társkeresőn keresi az igazit. Ma már trendi lett applikációkon, a közösségi és netes randi oldalakon ismerkedni, de ezekből annyi minden hiányzik - mondja **Hevesi Krisztina** szexuálpszichológus. Az udvarlás klasszikus formái mára jelentősen megváltoztak, a két nem azonban egész mást remél egy netes partnertől.

CSORDÁS HÉDI

Néhány éve még voltak lépcsői az ismerkedésnek, a délutáni randevúkat szép lassan vacsorameghívások követték, a párok pedig randiról randira megismerték, megszerették egymást. A felgyorsult világban persze már ez sem így működik, az udvarlás klasszikus formái jelentős mértékben megváltoztak: a közös vacsorákat felváltották a gyorsabban (és olcsóbban) lerendezhető kávézások vagy esti sörözések, a közösségi oldalaknak hála pedig már ez sem kell, elég a cseten váltani néhány szót, vagy szórnai a lájkokat a másikonak.

Gyorsabban jönnek a visszajelzések

A legnagyobb ismerkedős felület jelenleg a Tinder, ahol sorra jönnek szembe a társra vágyók fotói, mi pedig egy jobbra illetve balra húzással eldönthetjük, hogy tetszik vagy nem, amit látunk. A sokszor manipulált, filterek mögé bújtatott valósággal azonban sok esetben rémes az első találkozás, a másikat egész máshogy képzeljük, nem is olyan, mint a fotón, és nem is gondolja annyira komolyan, mint reméltük. Bár kétségtávol kevesebb energia-befektetéssel és sok gyors pozitív visszajelzéssel jár, az ilyen applikációk Hevesi Krisztina szerint csak néha tudnak

Illusztráció: Koronczai Richard

jó kerítőként segíteni. „Az internetes társkeresésnél sokkal eredményesebb a baráti körből való ismerkedés. Társas lények vagyunk, hosszú távon a kötődés- és kapcsolatnélküliség kiegészítéshez vezet. Jó tartozni valakihez, ölelni, szeretni, érzelmeket adni neki. Ez az, amire az applikációk képtelenek. Sikerélményhez juttathatnak, de szeretetet nem adhatnak” – mondta.

Úgy látja, hogy a netes és applikációs társkeresők egyik nagy veszélye pont a hatalmas tömeg, így a több ezer regisztrált tag azt az érzést kelti, hogy nem kell leragadni az első, második vagy harmadik beszélgetésnél, hiszen annyi mindenki van, akit meg lehetne még ismerni: „a lehetőségek száma végtelen, akkor miért dobná le a férfi a vasmacskát az első kikötőben? Pillanatfelvételek alapján döntünk potenciális emberi kapcsolatokról, gyorsan szivecskézzük, vagy virtuálisan kukázzuk a másikat. Nincs kémia, vonzalom, testbeszéd, szemek összeakadása, elkapott mosoly, pillantás” – érvelt emellett, hogy inkább személyes találkozók alkalmával próbáljunk közelebb kerülni a másikkhoz.

Egy felmérés szerint a két nem egész máshogy áll a netes párkereséshez, a férfiak jelentős része könnyebb kalandokra, rövidebb kapcsolatokra vágyik, a nők pedig – részben ennek tudatában – igyekeznek megfelelni ennek az igénynek, és nem mondják el mindig őszintén, hogy ők bizony hűséges, komoly, hosszú távú dolgot terveznek. „A férfi apaitanyait beleadva udvarol, élvezzi a

hódítás izgalmát, hiszen még a nő szemébe sem kell néznie, mindent megígér egy csetelés során. Elköteleződést, közös nyarat, hétvégét, és lazán szerelmet is vall. Ez a nagy lendület nagyjából az első együttléig tart, aztán jönnek az új kalandok” – mondta a pszichológus.

A nőknél az önértékelés, a „kellek én még valakinek?”-érzés megélése a fő hajtóerő, de mindkét nemre igaz, hogy szeretne visszajelzést kapni értékeire, külsőre és belsőre egyaránt. Ez pedig online történhet meg a leggyorsabban, a telefont nyomkodva. Hevesi szerint ritka, hogy két fiatal internetes kapcsolatból erős szerelem nővi ki magát, ha hiányoznak a benyomások, az

csetelünk, vagy követjük az oldalát – derüljön ki inkább minél előbb, hogy megvan-e a kémia egymás mellett állva, a valóságban is.

Sokan csak kalandot keresnek

Hogy valósabb, árnyaltabb képet kapjak a motivációkról, megkértem néhány olyan szinglit, aki kipróbálta már az online ismerkedést, hogy röviden foglalja össze tapasztalatait. 25-27 év közötti nők válaszoltak, akik a cikkben kitalált névvel jelennek meg.

Kata (25): „A sok csalódás miatt gondoltam úgy, hogy inkább az interneten keresem az igazit, de mikor a saját képeim közül direkt olyanokat válogattam, amit megszerkesztettem, levágtam, manipuláltam, rájöttem, hogy mások is ugyanezt teszik: nem a valóságot mutatják. Ez még jobban igaz a beszélgetésekre, melyekben azt írjuk, amit hallani akar a másik. Nekem sajnos nincsenek jó tapasztalataim, próbálok inkább személyesen, szórakozóhelyeken, baráti társaságban és tanfolyamokon ismerkedni, beiratkoztam például nyelvet és táncot tanulni, ahol sok új embert lehet megismerni.”

Anna (27): „Egyik ismerősöm mutatta, hogy működik egy ilyen oldal, szórakoztatónak találtam, ezért úgy döntöttem, én is kipróbálom. Gyors, egyszerű lehetőség az ismerkedésre, akkor miért ne? A legtöbben hasonló hozzáállással vágnak bele. Buliban is lehet ismerkedni, de az interneten a találkozót általában megelőzi egy üzenetváltás, amiből már megállapítható a szimpátia. Sokan kalandot keresnek, sokan kapcsolatot, de legtöbb esetben ez az elején tisztázódik. A fizetős oldalt ilyen szempontból megbízhatóbb választásnak gondolom, mint mondjuk a Tindert, bár én

gyobb veszélye a társkereső oldalaknak, hogy könnyen becsapják az embert, de úgy gondolom, aki tisztában van magával, és tudja, hogy pontosan mit keres, azt nem lehet megvezetni, és nem lehet olyanba belevinni, amiből rosszul jönne ki.”

Orsi (26): „Én abszolút hosszú távú kapcsolatot kerestem. Fizetős oldalra is regisztráltam, de csak az ingyenes részére. Úgy voltam vele, hogy ha tényleg lenne egy olyan személy, aki miatt érdemes előfizetni, akkor fizetek. De végül nem lett. Azért regisztráltam, mert egyszerű, nem diszkóban ismerkedős/egyéjszakás kalandra vágytam, hanem egy szerényebb, intelligensebb férfira. Egy társra. Nagyon pozitív volt, hogy lehetett pontosan megadott tulajdonságra keresni, például hogy ne dohányozzon, hány éves, és milyen magas legyen. A bemutatkozás sokat elárul, de meg is téveszthet. Alapvetően az volt a tapasztalatom, hogy a netes társkeresőknek elég kevés az önbizalmuk. Néhány pozitív élmény, akár pozitív csalódás viszont sokat tud ezen javítani! Nekem bevált!”

Amire érdemes figyelni

Hevesi Krisztina szerint, aki az online társkeresést választja, mindenképp legyen körültekintő, amikor regisztrál. Meg kell nézni, hogy az oldalról milyenek a vélemények, a különböző fórumokon mit írtak róla, illetve sok esetben tartozik hozzá leírás is, ami szűkebbre szabja a regisztráltak halmazát, tartós kapcsolatot keresők például ne olyan oldalra jelentkezzenek be, ami kalandvágyóknak készült. Meg kell gondolni azt is, hogy mennyi információt adunk ki magunkról, nem szabad túlságosan kiadni a másiknak magunkat, ez az érzelmekre, munkahelyi és tanulási helyzetre is igaz – az első találkozásig nem tudni, ki ül a másik oldalán, és milyenek a szándékai.

Ha tartós kapcsolatra vágyunk, fontos az őszinteség, soha ne írjunk le olyat, ami nem igaz, ne hazudjunk a súlyunkról, hobbinokról, lakóhelyünkről, ha komolyra fordul a kapcsolat, ezek úgyszólván kiderülnek, és kellemetlen helyzetbe hozhatjuk magunkat. Mint ahogy a tapasztaltabb társkeresők is mondják, az első randit nem szabad halogatni, jobb minél előbb meglátni és megismerni a másikat, ezzel sok időt és nagy csalódásokat is megspórolhatjuk. Ha megvan a találkozó időpontja, először mindenképp nyilvános helyre szervezzük, ha ettől ódzkodik a másik, akkor valami biztosan nincs rendben. Legalább egy barát-nak, barátnőnek mondjuk el, hogy kivel és hol találkozunk, lényegében egy idegennel töltjük az időt, és a legfontosabb a biztonság.

”

Az internetes társkeresésnél sokkal eredményesebb a baráti körből való ismerkedés.

összenézések, a hódítás, azok a jelek, melyek izgalomban tartják a másikat, akkor nem egyszerű érzelmileg építkezni. Természetesen az első randi is lehet izgalmas a levélváltások után, de akkor sokszor már késő, tulajdonságokkal ruházzuk fel a másikat, a kép pedig egyáltalán nem biztos, hogy megegyezik a valósággal. A tapasztaltabb netes keresők állítják, hogy jobb túllenni az első randin, nem lesz attól nagyobb esély megtalálni az igazit, hogy hosszasan

egyelőre csak az utóbbiról rendelkezem személyes tapasztalattal. Összességében jó dolognak tartom, egy próbát mindenképpen megér.

Petra (26): „Évekig voltam ilyen oldalakon, mire megtaláltam a páromat, igaz, én nagyon fiatalon döntöttem úgy, hogy levelekkel ismerkedem, a tanulás és a zh-k mellett soha nem volt kedvem, időm és energiám az egyetemi bulikhoz. Gondoltam, ezzel mások is lesznek így, ezért nem tartottam attól, hogy nem találok párt otthonról. A legna-

Idegennyelv-tanulás az angolon és a németen túl

A világ nyílhat meg a fiatalok előtt

A life-long learning, azaz az élethosszig tartó tanulás hangoztatása ma már szinte közhely, melynek egyik útja lehet újabb idegen nyelvek elsajátítása, továbbfejlesztése. Az ezzel járó nehézségekről, lehetőségekről illetve előnyökről egy multinacionális cég HR-vezetőjével, **Szabó Orsolyával** beszélgettünk.

BATA LÁSZLÓ

Milyen a magyarok idegennyelv-tudása?

Én azt tapasztalom, hogy a mai fiatalok elég jól beszélnek angolul, főleg azok, akik főiskolai, egyetemi tanulmányokat folytatnak. Látszik, hogy sokkal fontosabbnak tartják az idegennyelv-tudás meglétét illetve fejlesztését, hiszen már rájöttek, milyen előnyökkel jár ez. Nagyon sok tehetséges pályakezdővel találkozom, akik felsőfokon beszélnek nyelvet.

Mekkora probléma a nyelvvizsga hiányában egyetemen maradó diploma?

A hozzánk kerülő műszaki végzettségű diákok körében kevés ilyen példával találkoztam. Azt látom, hogy aki tényleg ambíciós és a szakmában akar dolgozni, annak a nyelvvizsga egy olyan akadály, amit könnyen le lehet győzni.

Szakemberként helyesnek gondolja, hogy ennyire szigorúan előírják a nyelvvizsga meglétét a diplomához és a későbbi sikeres munkahelyi felvételihez?

Az valóban szükséges, hogy a dolgozók valamilyen idegen nyelven képesek legyenek kommunikálni. Hogy van-e róla papírjuk, vagy nincs, az számunkra nem lényeges, függetlenül attól, hogy a magyar felsőoktatási rendszer ezt kötelezővé teszi vagy nem.

A magasabb szintű német nyelvtudás mennyire elterjedt?

A németet lényegesen kevesebben beszélik, mint az angolt, de nagyon értékeljük, ha találunk

Fotó: Fejes Bence

ilyet. A legalább középszinten magabiztos ismeretekkel rendelkező kolléga előfordul, de ritkább.

Mi eredményezhette, hogy hazánkban az angol és a német vált piacvezetővé?

Az internet, a média mindenképpen az angol nyelv használatát helyezi előtérbe. A némettel kapcsolatban nem elhanyagolható, hogy olyan térségben vagyunk, ahol nagyon erőteljesen érvényesül egyfajta germán hatás. Ausztria szomszédos országunk, illetve számos ottani cég létesít Magyarországon gyártási telephelyeket. Ez legjobban a nyugati ország-részre jellemző.

Hogyan látja az idősebb munkavállalók esetét?

Ők még oroszot tanultak az iskolában, de a fiatalokhoz hasonlóan igyekeznek alkalmazkodni, egyre gyakrabban látják be, hogy szükséges a nyelvtudásukat fejleszteni. A cégeknek is segíteni kell ezt a váltást, a munkaadónak ez tulajdonképpen kötelessége. Előfordul, hogy külön nyelvtanulási programot indítanak, vagy támogatják azokat az egyedi igényeket, amik ezzel járnak, legyen szó anyagi segítségről, rugalmasabb munkaidőről vagy akár munkahelyi tanulásról. Mi, HR-esek ennek csak örülünk, és próbáljuk előmozdítani a fejlődést.

Most már egyre több nyelviskola is átáll erre a rendszerre, sokan hajlandók virtuális nyelvórákat tartani, így lerövidül az utazási idő, több energia jut tanulásra. Ez az e-learning egyik feltörekvő ágazata.

Ha egy fiatal oroszul szeretne tanulni, az milyen előnyökkel járhatna számára?

Több területen is megérheti befektetni az energiát. Az egyik legjellemzőbb talán a vendéglátóipar, de ha a multiknál maradunk, az orosz partnerekkel történő kommunikációban értelemszerűen nagyon hasznos. Ugyanakkor gondolhatunk pusztán a cirill betűk olvasására is, ami már nyelvtudás nélkül is megkönynyítheti az ilyen ABC-t használó népekkel történő együttműködést.

Magyarországon talán a francia kerülne harmadik helyre, ha mindenképpen rangsorolnunk kellene a tanult nyelveket. Mi erről a véleménye?

Kevés olyan magyarországi munkavállalóval találkoztam, aki franciául tudna, a mi térségünkben a francia nem domináns nyelv. Mérnöki területen sem jellemző, hacsak nem ilyen nyelvterületen akarunk elhelyezkedni.

Mi a helyzet egyéb latin nyelvekkel, például spanyol, portugál?

A latin nyelvek tanulása a fiatalok körében egyfajta divat lett. A mai generáció már szabadabb, igényli az utazást, az új kultúrák felfedezését. Emellett néhányan kedvtelésből is megtanulnak alap- vagy középszinten. A spanyol inkább az amerikai kontinensen fontosabb, az USA-ban az elsődleges idegen nyelvként tartják számon.

Mekkora előny lehet, ha valaki valamely szomszédos ország nyelvének ismeretét tünteti fel önéletrajzában (román, szlovák, ukrán, szerb)?

Erre mindig felfigyelünk. Minél több kultúrát és viselkedési formát hoz magával valaki, annál gazdagabb, annál többet tud adni másoknak is, és annál befogadóbb. A diverzitást támogatjuk, a mi cégünknel is igény, hogy erre hangsúlyt fektessünk. Ugyanúgy jellemző ez, mint hogy a női munkavállalók arányára is oda kell figyelni. Sok szomszédos országban lehetnek partnercégek, és ha levelet kell küldeni, vagy szállást kell foglalni, sokkal egyszerűbb azt a kollegát megkérni, aki ismeri az ottani nyelvet. Abban is segítség lehet, hogy elmondja a kiutazónak, mire számíthat. Az is előfordulhat, hogy a régióban nem Magyarországon van a cég központja, így a kapcsolattartáshoz külön az anyacég nyelvét beszélő szakembert kereshetnek.

A jövőre nézve milyen tendencia várható?

Bízom benne, hogy még többen szereznek majd stabil, de főleg aktív nyelvtudást. Sajnos ma nem ismeretlen jelenség, hogy valaki egy közép-, sőt felsőfokú papírt is megszerez, de tárgyalóképes tudás nem áll mögötte, pedig a munkahelyen ez sokszor nélkülözhetetlen képesség. Én úgy látom, e téren még van mit fejlődnünk. A nyelvtanároknak is jobban oda kellene figyelni arra, hogy a nyelvnek ezt az oldalát is elsajátítsák a tanulók. Sajnos a sok évtizednyi nagyon rugalmatlan nyelvoktatás még mindig érezteti hatását. Én mindenkinek azt tanácsolom, hogy olvasson, valamint hallgasson külföldi médiumokat, akár magyar felirattal, akár nélküle. Nagyon sokat számít.

Mit tanácsolna egy pályakezdő mérnöknek?

Mindenképp maradjon nyitott a humán tárgyak felé, és ez alatt nem csak a nyelveket értem. Nyelvet tanulni nem csak azt jelenti, hogy bemagolok sok szót, illetve elsajátítom a nyelvtant. A nyelv egy csodálatos dolog, amit megfelelően elsajátítva világok tudnak kinyílni az ember előtt: irodalom, művészet és hasonló. Egy stabil, használható angolja mindenkinek kell, hogy legyen, de ezen túl is próbálkoznunk kell.

MŰHELY

Felelős kiadó:
Krisztián Dávid
Markovics Petra
Főszerkesztő: Szabó Zsolt
Lapmenedzser: Boros Miklós

Rovatvezetők:
István Adrienn
BME körkép, bme.korkep@muhely.com
Kupcsik Réka
Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com,

Kulcsár Dorottya
Közélet, kozelet@muhely.com
Mile Máriaó
Sport, sport@muhely.com
Pál Noémi
Magazin, magazin@muhely.com
László Gábor
Technika, technika@muhely.com)
Rádai Zita
Publicisztika, publicisztika@muhely.com

Kép- és tördelőszerkesztő:
Dobó Diána

Az újság készítésében résztvettek:
Vers Dávid Martin,
Gyaraki Ákos, Kalmár Dániel,
Sziklay Csenge, Bauer Dóra

Szerkesztőség:
1111 Bp., Műgyetem rkp. 3. K.mfsz. 80/a,
E-mail: info@muhely.com,

Hirdetesszervezés:
E-mail: info@muhely.com
Tel.: 463-2081, Fax: 463-3839

Nyomda:
PAUKER-HOLDING Kft.
1047 Budapest, Baross u. 11-15.
Felelős vezető: Varga Szilárd ügyvezető

Az újság megjelenik kéthetente
5000 példányban.

Ingyenes.
HU ISSN 1589-6668

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

www.observer.hu

NYEREMÉNYJÁTÉK

A helyes megfejtést beküldők között két jegyet sorsolunk ki a Szkéné Színház egy előadására.
A megfejtéseket a magazin@muhely.com e-mail címre várjuk **november 7-ig**.
Előző számunk nyertese: **Batka Roland**. Gratulálunk neki!

	2.	Felhő- szakadás	Névelő	Takaros	Yard szélek!	TV műsor	Tonikba illő szesz	Tiltó szó	Egye!	Mák vég!	Ütlegel	Továbbá	Fortuna kegyelt- je	
1.														Z
Duplán kutyanev			Murphie Energy						...- kusza Csapat része					
Mókus					Dátum- rag Alvást kíséri			Hőmér- séklet Egyik oldal		Sugár Tini		Tova Moszat		
Nátrium			Vuk kacsája Ezüst				Kecske hímje Római ezer				Pofa Lábbeli			
Becézett etel				Liter Fut		Erdei építmény Fal								
Lesújt						Lásd Szín- skála			...- Charta Bór					
Férfiú			... Sharif Soha rész!				Sárga gyümölcs Kórházi osztály							
Átmérő		Költői sójaj Aján- dóko			Főzelék növény Elöl von!			Sugár kezdet! Alap fűszer				Kötőszó Vene- zuela		Tegez egy- neműi
😊	J										Befeje- zés Hőmér- séklet			
	Énekel						Patás állat			Lerak				

November 25.

Hauptmann: Patkányok

A Forte Társulat és Szkéné Színház közös előadása.

A színpad a nagy emberek nagy cselekedeteinek színtere vagy a színháznak az életet kell mintázni? – szól az elméleti vita a Nobel-díjas Hauptmann tragikomédiájának két szereplője között. A szerző állást foglal: a Patkányok főhősének a takarítónó Johnnét teszi meg, aki fejvesztve rohan a tragikus vég felé. A francia bohózatokat idéző jelenetek sem képesek elvonni a figyelmet arról, hogy a szereplők jól titkolt hazugságai- ból gondosan fölépített kártyavár összeomlik, mindenki lelepleződik, életek mennek tönkre. Az egykori katonai épület patkányoktól és egerektől hemzsegtő tereiben élő munkanélküli színházigaz-

gató, étkezési zavarokkal küzdő feleség, vágyait kielégíteni kívánó kamaszlány, teológiától elpártolt diák, madammá lett egykori grófkisasszony, ártatlanságát túl korán elveszített lány, szerepekre és a szereposztó díványra vadászó színésznőcske, titkokat (meg)tudó házmaster és a tisztességes munkásember sorsa rajzolódik ki és takargatnivalója lepleződik le a színdarabban.

Parti Nagy Lajos szövegének nyelvi sajátosságai éles képet festenek a karakterek líraiságáról és brutalitásáról, a Forte egyedi formanyelve pedig megerősíti ezen karakterek groteskségét, tragikumát vagy épp humorát.

SZEREPOSZTÁS

Johnné: FÖLDEÁKI NÓRA;
John, pallér: FEHÉR LÁSZLÓ
Harro Hassenreuter, volt színidirektor: KRISZTIK CSABA
Hassenreuterné; Alice Rütterbusch, színésznő; Kielbackéné: KURTA NIKÉ
Walburga: BAJOR LILI e.h.
Spitta, lelkipásztor; Dr. Kegel; Schierke, rendőr: ANDRÁSSY MÁTÉ
Erich Spitta, teológusjelölt: NAGY NORBERT
Nathanael Jettel, udvari színész; Käferstein; Quaquaro, házmaster: KÁDAS JÓZSEF
Bruno Mechelke, Johnné öccse: PALLAG MARTON
Pauline Piperkarcka, cseléd lány: OSVÁTH JUDIT e.h.
Sidonie Knobbe; Selma, a lánya: BLASKÓ BORBÁLA

dramaturg: Garai Judit
zene: Ökrös Csaba
jelmez: Benedek Mari
díszlet: Antal Balázs

fényterv: Payer Ferenc
produkciós vezető: Kudron Anna
rendezőasszisztens: Kovács Henriett

rendező: Horváth Csaba (képünkön)

www.szkene.hu • 1111 Bp. Műgyetem rkp. 3. K épület 2. emelet

Így inkább mégsem

SZIKLAY CSENGE

Már egy órája, hogy bevettem. Most itt vesztegelek. „Hidd el, ilyet még nem éreztél, minden teljesen más lesz, a világ és te saját magad is!” Bólogattam, hiszen erre vágytam. Alig vártam, hogy végre kilépjek gondolataim elcsé-pelt ciklusából. Kellott valami új, a megunt elméletek helyett.

Betöltött mindent a csípős tél ismerős illata: friss, hideg könnyedség. Nem mozdult semmi, megdermedt a pillanat, átfagyott a táj. Vártam kitartóan. Mindenre készen álltam.

Kegyetlen fensőbbsséggel, konok árnyak nyújtóztak felém.

Nem félttem, nem érdekelt semmi.

Furcsán lógott a Hold az égen.

Fakóvá vált éles ezüstje, majd mielőtt végképp kihunyt, gúnyos táncot lejtett a fekete égen. Megfulladt a sötét légben, vagy csak én váltam vakká egészen.

Elfogott egy végtelen izgalom, szétáradt a testemben, éreztem, most mindent megtehetek. Felemelkedtem, már nem a koszos járdán mentem. A testem – pille könnyű, szálltam fel-fel, repkedtem körbe, senki nem állíthatott meg. Közben mindenki más nevetett. De a szívem mégsem bírta. Vert, egyre csak hevesebben, egyre gyorsabban, monoton fájón. Veszett dühvel ostromolta a mellemet – kiszakadni vágyott a hús és vér fogságából.

Nekidőlttem a falnak, úgy éreztem, íme, eljött a vég!

Ekkor vesztettem el mindent: Ködbe borult aggyal kutattam a valóság után, reszkettem, hogy nem találom. Kietlen és kegyetlen földeken jártam, kajtatam, hogy meglegjem az utamat vissza. És közben csak süllyedtem a mélybe: lelkem eddig ismeretlen pokoli bugyraiba vagy csak egy lázálom ijesztő képsorába, nem tudom még most sem.

Láthatatlan buborékba zárt a saját képzeletem, onnan pedig nem jutott ki semmi. Egy árva, kósza hang sem. Mert kiáltottam, ordítottam segítségért, de mind hiába. Ők nem hallottak, senkit nem érdekelt, magamban vergődtem önnön börtönömben. Én voltam, meg a társam, a nevetséges, örök magány. Mardosta tudatom, fogait a mellkasomba vájta. Magamra hagyott az egész világ.

Cibáltak végig az utcán – csak felvilanó fényeket láttam. Lépkedtem a lucskos mocsokban – nem fogtam fel semmit.

Rémek és hallucinációk között csak a perceket számoltam, mikor mindennek végre vége lesz.

Imádkoztam: Könyöröljetek!

Néha gyűlölöm önmagam, de már soha többet nem akarok kifordulni saját valómból.

Az üzletember titkos élete

HARMATI JUDIT

Általában háttal az ajtónak ült a neonfény-nyel megvilágított, komor kórteremben. Székét egészen a betegágy mellé húzta, mintha közeli rokona lenne az ott fekvőknek. Halk, dörmögő hangon beszélt, csak a mese megfelelő részleteinél változtatta el a hangját. Merthogy nem beszélgetett az ágyban fekvő gyerekekkel, hanem mesélt nekik. Mesélt a világszép nádszálkisasszonyról, az elvaráz-solt békáról, a Piroska-evő farkasról és a szegény fiúról, aki világgá ment szerencsét próbálni. A kis betegek pedig minden alkalommal jóízűen, gurgulázva kacarásztak az előadása alatt, pedig legtöbbszörnek csövek lógtak a karjából, bőrük pedig helyenként kék-lila-zöld foltos volt az injekciós tútól.

A férfi sokszor jött, néha egészen sokáig maradt, és több kórtermet is meglátogatott,

néha pedig csak egy rövid mesére volt ideje. Senki sem tudta, ki ő pontosan, a folyosói pletykákból csak az derült ki, hogy évek óta visszatérő önkéntese a kórháznak. Jól szabott öltönye azonban arra engedett következtetni, hogy befolyásos, gazdag ember lehet. A kórházi személyzettel hűvösen és távolságtartóan viselkedett. Általában komor, gondterhelt arccal érkezett, és csupán akkor lágyultak meg kissé a vonásai, amikor a kórterembe lépett. Mindig sietve távozott, hóna alá csapva a foszladozó, megkopott mesekönyvet. Éppen ezért senki sem tudta, mi történt vele, amikor egy nap nem jött többé. Helyére hamar új meseolvasó önkéntes került. A régebb óta bent fekvő gyerekek még hiányolták egy ideig, aztán szép lassan kikopott az emlékezetekből és a szóbeszédből.

Fél évvel később láttam őt újra, egy régi hír-lap megsárgult hasábjain. Ott volt a fotója

az utolsó előtti oldalon, a gyászjelentések között, mellette egy rövid, személytelen cikk, mely arra volt hivatott, hogy bemutassa az elhunyt életét és munkásságát. Szívroham vitte el a milliárdos üzletembert – ez volt a szalagcím. A cikkben megemlékeztek sikereiről, majd néhány közeli ismerőse is méltatta. Elismerően nyilatkoztak róla, felnéztek rá mint üzletemberre, de leginkább mégis félték tőle. Olyan embernek tartották, aki az üzleti életben nem ismert könyörületet. Megszállott volt és elhivatott, aki csak a munkában lelte örömét – így jellemezték.

Úgy tűnt, senki sem ismerte valójában azt a férfit, aki önkéntes mesélőként évekig fáradhatatlanul járt kórteremről kórteremre, mosolyt adni – vagy épp mosolyt lopni – a beteg gyermekektől. Kár, hogy a titka most már örökké az marad.

Férfias játékok

DUNAI PÉTER

Lágy, puha ruhában, a zord, rideg télben tolod keményen... Századokkal előttünk gladiátorok utolsó erejüket megfeszítve küzdöttek az életükért. Az acél a húsba csap, csak egy suhintás, és hős lettél vagy halott. Ma már ilyen nincs. Vagy mégis? Nevezhet-nénk ezt napjainkban a toll és a papír csatá-

jának!? Egy mínusz előjel vagy egy lefelejtett mértékegység az életedet kívánhatja... Ha a világ legszebb egyenletrendszerét nem tudod kívülről, akkor még csak fakardod sincs. Az arénát még messziről sem érdemes megközelítened, a biztos bukás garantált! A felkészülés folyhat csapatban vagy egyénileg, de ahhoz, hogy sakk-mattot adjunk egyszer, ahhoz elengedhetetlen a társak tapasztalata. Tanulhatunk egymástól számtalan taktikai lépést és megannyi cselt, ami kell is, hiszen a küzdőtéren nélkülük tehetetlenek vagyunk. Ha nincs fegyverzetünk, akkor szabad prédává váltunk, és bárki egy csalapintán megválasztott vektorpotenciállal a földre küldhet! Ha továbbjutunk az előselejtezőn,

akkor a nyelv és a fül veszi át a szerepet. Akik itt is képesek helytállni, azokra méltón vár a babérkoszorú és egy felejthetetlen ünnep! De sokan elesnek, nem is egyszer, mégsem adhatják fel. Nem szabad megállnunk, erőt kell meríteni, rendezni megtépázott sorainkat, és tovább kell folytatni a tusakodást. Számunkra ez a legkomolyabb kihívás, megpróbáltatik itt minden képességünk, van-e elég akaraterőnk, elég kitartásunk. Szembenézésre sarkall, mit nem csinállok jól, és min kell javítanom, hol hibáztam, és az is kiderül olykor, hogy miben vagyok erős! Egy a lényeg, menetelni kell előre, és olyan szilárd jellemet fejleszteni, ami a legádázabb körülmények között is képes diadalt aratni!

HIRDETÉS

2016
NOVEMBER 28

Winter
Magic

BEMUTATJA

PAROV STELAR
PUNNANY MASSIF

PAPP LÁSZLÓ BUDAPEST SPORTARÉNA
RÉSZLETEK MVMWINTERMAGIC.HU

AZ 1500 FORINTOS JEGYEKKEL

A MAGYAR REFORMÁTUS SZERETETSZOLGÁLAT MUNKÁJÁT TÁMOGATJUK
KAPUNYITÁS: 19:00

PAPP LÁSZLÓ BUDAPEST
SPORTARÉNA

